

Studenter i sorg:

HiOA-student
Margaret (19)
drept i Årdal

Nyhet side 5

Stors en D.E.

Mistillit på
Chateau Neuf:

VÆR VENNLIG
MOBILTELEFONEN
FORSTYRER
FORESTILLINGEN
SLÅ DEN AV

**Tvunget til
å gå av**

Kultur side 16

Forskning vs. politikk

– Kunnskapshullet må tettes
før man igangsetter drama-
tiske tiltak, sier forsker.

Nyhet side 11

Slik beholder du dialekten din

Reportasje
side 18 til 21

ILLUSTRASJON: FILIPE FERNANDEZ

UNIVERSITAS

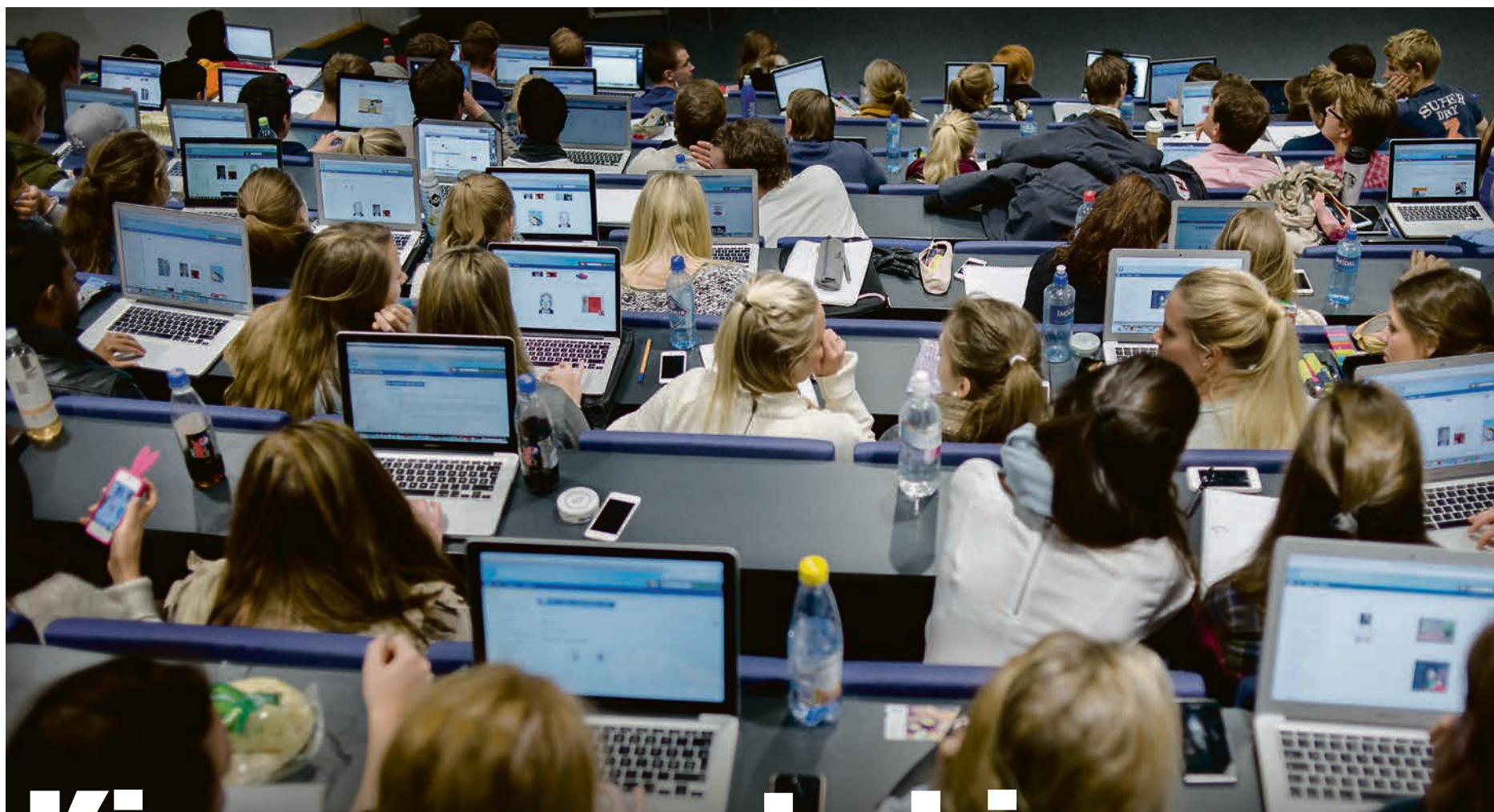
Norges største studentavis | årgang 67, utgave 31 | www.universitas.no | onsdag 6. november 2013

NORSKE UTDANNINGSINSTITUSJONER:

Leier bygg for 2,4 milliarder

Leieutgiftene har økt med 500 millioner siden 2008.

Nyhet side 4 og 5

Kjemper mot skjermene

■ Salget av nettbrett
har eksplodert.

■ Forelesere kaster ut
studenter som surfer på nettet.

■ Kampen om oppmerksom-
heten er større enn noen gang.

Nyhet side 8 og 9

FOTO: HELLE GANNESTAD

HVORDAN FÅ IDEER PÅ TRYKK?

Vi inviterer til debattseminar

7. november, kl. 17.00 - 19.00 Auditorium 1, Eilert Sundts Hus, Blindern

UNIVERSITAS

redaktør: **Emma Tollersrud**
emma.tollersrud@universitas.no 911 23 791

redaksjonsleder: **Øyvind Gallefoss**
oyvind.gallefoss@universitas.no 980 03 342

fotosjef: **Helle Gannestad**

desksjef: **Håkon Sukuvara**

nettredaktør: **Thorbjørn Kringlebotn**

magasinredaktør: **Anne F. Helseth**

MENINGER

Forskere i skuffen

De siste årene har forskere krøpet steg for steg ned fra elfenbenstårnet og inn i samfunnsdebatten. Der er de velkomne. Forskere hever kvaliteten på det offentlige ordskiftet og bidrar til å gjøre tungt akademisk materiale tilgjengelig. De brukes for alt de er verdt når de underbygger politikk. Men når forskere derimot sier ting som ikke klinger like godt, stikker politikerne fingrene i ørene.

I høstens valgkamp ble politikere flere ganger tatt i å argumentere stikk i strid med forskning. Funnene om formueskatt fra masterstudentene på NHH var ikke det eneste som ble blankt avvist. Innskrenket pappaperm, lukkede skattelister og – som vist i denne ukas Universitas – bevæpning av politiet er andre eksempler på politikk som får forskere til å rive seg i håret.

Det er selvsagt viktig at politikere ikke dilter etter forskere. Deres funn kan være snevre, de kan sprike og skifte; politikere må se et større bilde, tørre å velge og beslutte. Det er dessuten en illusjon at forskere ikke er påvirket av verdier, bakgrunn og interesser.

Forskere skal heller ikke diktere politikken, som Kristin Clemet påpekte i Dagsavisen i sommer. Åpne politiske verdier, visjoner og tradisjoner skal også ligge til grunn. I den grad regjeringen fremmer forskningsstridig politikk, blir det i Høyres og Frps tilfelle forsvart med verdipolitiske argumenter om valgfrihet og trygghet, for Ap og SV med solidaritet og felleskap.

Men det framstår som lite annet enn arrogant når de samme verdiene brukes som unnskyldning for å blankt avfeie og overse akademikerens nitidige forskningsarbeid. Faktum er at skillet ikke er sort-hvitt: Forskning er mer enn tall, politikk mer enn verdier. Forskning handler om konsekvenser av de løsningene politikerne er valgt for å finne.

I lang tid har vi bedt forskerne komme på banen i politisk debatt. Men at politikerne går forskerne i møte med innrømmelser, redelighet og ærlighet, ser vi sjelden. De fremmer og går til valg på sine verdier, men tør ikke stå for det når de vedtar fagstridig politikk. I stedet utstråler de mangel på interesse og overdreven tro på egne, enkle løsninger, som trolig også handler om uvitenhet og usikkerhet.

Forskere er og blir forskere, og heller ikke i dag løper de til spaltene. Når regjeringen nå er i ferd med å vedta nettopp politibevæpning, kommer ingen av dem til å gå i tog. Men faktum er at et slikt forslag totalt ignorerer forskning som viser at bevæpning fører til flere avfyrte skudd og flere drap. Da handler det straks mindre om trygghet og valgfrihet, og mer om hva det er lettest å selge inn.

Det handler om respekten for kunnskap, god argumentasjon og troen på nyanser og balanse. Glemmes dette, blir resultatet fort grove forenklinger og kortsiktige løsninger.

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO). Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk, og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: **Monica Reigstad**
monica.reigstad@universitas.no 22 85 33 36

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadr.: **Moltke Moes vei 33**

Postadr.: **Boks 89 Blindern, 0314 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Web: **www.universitas.no**

Av universitetet får du utdanning, til pølse skal du bli.

Forskningsfabrikken

Kommentar

Christoffer Gundersen,
journalist i Universitas

«Sitt stille, skriv avhandlingen din og hold kjeft». Det er beskjenen stipendiat Anine Kierulf opplever å få fra ledelsen ved Institutt for offentlig rett, som Universitas omtalte i forrige uke. Kierulf mener hun får refs for å debattere i media. En annen stipendiat ved samme institutt fortalte om tilsvarende erfaringer med ledelsen, som skal ha tatt til motmæle da hun tok pause fra doktoravhandlingen for å skrive en vitenskapelig artikkel om et annet tema.

Du skal ikke gå langt utenfor malen på vei gjennom *pøsefabrikken* – professor Bernt Hagtvets uødelige beskrivelse av dagens universitet – før du blir lagt bånd på. Tidligst mulig skal du peile deg ut en kurs, gjøre som du blir fortalt og komme deg videre. Altså ganske langt unna Humboldt-idealet om dannelsesuniversitetet.

Slik er det blitt, som følge av et system som belønner forskningsproduksjon framfor alt. Fordi instituttene får utbetaling for hver fullførte dok-

tograd, er det viktig for dem å gi stipendiatene en dytt i ryggen når de stopper opp. Å bidra til samfunnsdebatten kan fort framstå som bortkastet tid, siden antallet forskningspublikasjoner i dag avgjør hvor mye penger universitetene får på konto. Pølsene må holde seg i rekka for at fabrikken skal gå best mulig rundt.

I et slikt system er det ikke plass til god formidling og undervisning.

Gjennomstrømming av studenter er et annet hovedmål. Så lenge studentene tar eksamen, står Statens lånekasse klar med nettbankbrikken for å overføre penger. De økonomiske insentivene

er store for å utvide fabrikken ytterligere, slik at flere pølser kan trykkes ut.

Samtidig skulle økt kvalitet få flere studenter til å fullføre, som fastslått i Kvalitetsreformen fra 2003. Ti år etterpå er antallet studenter som fullfører en grad etter ti år, omtrent den samme: Gjennomstrømmingen ligger rundt 42 prosent, ifølge Statistisk sentralbyrå.

Det er ikke rart, da en undersøkelse fra NIFU (Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning)

viste at åtte av ti universitetsansatte er mer interessert i å forske enn å undervise. Det er vel og bra at de er engasjert i forskning, men det

«Nå er det opp til de blåblå å komme med en ny kvalitetsreform. Da må undervisning stå i sentrum.»

ØYEBLIKKET

av **Patrick da Silva Sæther**

Samtidsdans: Fravær står i fokus i danseforestillingen til UiO-studentene Kristina Korsnes og Erlend Tysnes, som ble fremført på Slottsfjell i sommer. I 2014 håper de å ta forestillingen på turné. Her under øving på Rom for Dans.

nyhetsredaktør:
geirmoln@universitas.no

Geir Molnes
993 35 518

NYHET

Kjemper om de beste hodene

REKRUTTERING: Over 90 prosent av sivilingeniørstudentene ved NTNU har jobbtilbud før endt studium, viser undersøkelser fra Teknologiporten.

Flere læresteder, bedrifter og studenter avisen Aftenposten har tatt kontakt med forteller om samme trend: Bedriftene jobber mer målret-

tet mot de aller beste studentene, med stadig nye virkemidler, og jobbtilbudene kommer tidligere enn før.

– Vi må bruke mer tid på studentene enn før og være raskere med jobbtilbudene, sier HR-direktør Hanne Cappelen i offshoreselskapet Technip, til Aftenposten.

NTNU: Yngleplass for sivilingeniørstudenter ute etter jobb.

FOTO: SHERKKO / WIKI COMMONS

Leier lokaler for 2,

Leieutgifter for høyskoler og universiteter:	
Statlige høyskoler	133 834 000
Statlige vitenskapelige høyskoler	1 320 698 000
Universiteter	112 486 000
Kunsthøyskoler	839 314 000
Totalt	2 406 332 000
Topp fem leieutgifter:	
Høgskolen i Oslo og Akershus	228 952 000
Universitetet i Oslo	202 613 000
Universitetet i Stavanger	149 287 000
Universitetet i Agder	138 702 000
Kunsthøgskolen i Oslo	113 382 000

Kilde: Database for statistikk om høgre utdanning

34 millioner: Domus Nova er det enkeltbygget som koster Universitetet i Oslo mest: Universitetet betaler årlig 34 millioner i leie for bygget.

Norske høyskoler og universiteter bruker rekordbeløp på leieutgifter. – Det er et herk å eie, sier ledelsen ved Høgskolen i Oslo og Akershus.

Leiebonanza

tekst Anders Sondrup og Geir Molnes
foto Patrick da Silva Sæther

Bare siden 2008 har leieutgiftene for landets høyskoler og universiteter økt med 28 prosent – fra 1,88 til 2,4 milliarder kroner.

Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) er på leietoppen i landet, og betalte 229 millioner i husleie i 2012.

Torbjørn Larsen, assisterende direktør ved HiOAs fellesadministrasjon, avviser at det er et for høyt beløp.

– Vi har svært gode avtaler på byggene vi leier og betaler langt

under markedspris. Våre utleiekostnader tåler sammenligning med hvem som helst i høyskolesektoren, og vi sløser definitivt ikke med penger på dette området, sier Larsen.

HiOA vil ikke eie
– Kunne dere ikke spart mer penger i lengden på å kjøpe flere av byggene framfor å leie dem?

– Nei, sier Larsen, og følger opp: – Leier eller eier du leilighet? – Jeg leier.

– Jeg har prøvd å eie hus en gang. Det er noe skikkelig herk. Huset forfaller, og det er mange ting å ta hensyn til. Vi skal utnytte arealene våre til å drive med un-

dervisning, sier Larsen.

Han mener at det å eie mange bygg ligger «utenfor Høgskolens kjernekompetanse».

Uønsket situasjon
Universitetet i Oslo (UiO) leide lokaler for 202 millioner i 2012.

Det juridiske fakultet står for store deler av utgiftene. Fakultetet betalte 56 millioner kroner i husleie i fjor.

– Juridisk fakultet har mange leieforhold i sentrum. Det er ingen god eller ønskelig situasjon. Hvis vi skulle ønsket noe, er det å samle de ulike leieforholdene vi har i sentrum i et nytt bygg, sier Per Erik Syvbertsen, direktør i eien-

domsavdelingen på UiO.

Det statlige eierselskapet Entra jobber for tiden med å samlokalisere Det juridiske fakultet i sentrum. Målet er å ferdigstille et

«Vi har mange leieforhold i sentrum. Det er ingen god eller ønskelig situasjon»

Per Erik Syvbertsen, direktør i eiendomsavdelingen på UiO

Flere får stipendkutt

NEDSKJÆRING: I alt 41 700 studenter fikk omgjort hele eller deler av stipendet fra Lånekassen fordi de hadde for høy inntekt, formue eller trygd i fjor. Økningen er på mer enn fem prosent sammenlignet med året før, skriver NTB.

25 100 studenter får redusert stipend på grunn av inntekt over

fribeløpet, mens 7500 får det på grunn av for høy formue, opplyser Lånekassen til NTB.

I 2012 kunne studenter ha en inntekt på 145 400 kroner uten at stipendet ble redusert.

Fribeløpet for formue i 2012 var 287 643 kroner for våren og 330 789 for høsten.

UiO-professor blir høyesterettsvikar

DOMMERKONSTITUERING: Kongen i statsråd har besluttet at Knut Kaasen (62), professor ved Nordisk institutt for sjørett ved Universitetet i Oslo, blir konstituert høyesterettsdommer i perioden 31. mars til 6. juli 2014. Det skriver Advokatbladet.

Stillingen som dommer i rikets

øverste domstol var utlyst i vår, men ingen søkte. I tillegg til Kaasen er professor Knut Sæbø fra Universitetet i Bergen konstituert som dommer fra 1. januar til 30. mars 2014.

Bakgrunnen for utskiftningen er at dommer Liv Gjølstad snart går av med pensjon, og at dommer Bergljot Webster har søkt om pensjon.

UNIVERSITAS FOR 25 ÅR SIDEN

Universitas nr. 7 1988

4 milliarder

tretten etasjers bygg for UiO ved Tullinløkka i løpet av 2018.

– Vi ønsker primært å eie bygg som vi bruker over lengre tid, sier Syvertsen.

– Kan det være et alternativ å kjøpe noen av byggene som dere nå leier?

– Det er ikke så enkelt å kjøpe bygg. Universitetet kan ikke ta opp lån for å kjøpe nye eiendommer, og det å erstatte innleie med egne bygg vil kreve betydelige investeringer.

Flykter til Blindern

– Jeg er skeptisk til at andre profilerer på at vi studerer. Leia går rett i lomma til private aktører, og det er vi imot. Pengene burde heller ha blitt brukt på studentaktiviteter, sier Armin Khoshnewiszadeh, representant i Studentparlamentet ved UiO og jusstudent.

Da Universitas møter ham utenfor Det juridiske fakultet henger en eim av kloakkdunst i lufta (se undersak).

Khoshnewiszadeh mener at UiO burde eie alle byggene sine selv.

– At jusstudentene og de ansatte ikke er samlet i ett bygg, gir et dårlig læringsmiljø, sier han, og trekker fram at det på Domus Nova er trangt og mørkt, mens det på Blindern er mer plass og lysere forhold.

– Slik tilstanden er i dag, flykter mange jusstudenter til Blindern for å lese, sier Khoshnewiszadeh.

universitas@universitas.no

Blindern Studentterhjem: Margaret Molland Sanden (19) bodde her mens hun studerte ved Høgskolen i Oslo og Akershus.

Høgskolen sørger over drept student

Margaret Molland Sanden (19) var blant de drepte under busskapringen i Årdal. Hun var student ved Høgskolen i Oslo og Akershus.

Krim

tekst Geir Molnes

foto Helle Gannestad

– Våre tanker går til Margarets familie, venner og medstudenter her ved Høgskolen. Fakultetet stiller opp for de som trenger noen å snakke med, sier dekan Petter Øyan ved Institutt for industriell utvikling ved Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA).

Mandag ettermiddag ble en buss i Årdal kapret av en mann med kniv. Han drepte alle tre som var på bussen, og er pågrepet av politiet.

Blant de drepte er 19 år gamle Margaret Molland Sanden, som studerte ved Institutt for industriell utvikling ved HiOA.

Sanden bodde på Blindern studentterhjem. Der ble det gjennomført en privat minnemarering tirsdag ettermiddag.

Rystet og fortvilet

– Vi satt i et ledergruppemøte da vi fikk beskjed alle sammen, forteller dekan Øyan til Universitas.

– Vi ble rystet og fortvilet da vi fikk høre om det, sier han.

Dekanen understreker at Høgskolen umiddelbart ga beskjed til Sandens medstudenter. Tirsdag ble det arrangert flere møter for medstudentene.

– Vi har rigget opp et fredelig rom der instituttledelsen, kontaktlærere og studentpresten er samlet, sier han.

– Grusom beskjed

– Det er en grusom beskjed å få, og det er en grusom beskjed å gi til studentene. Nå må vi takle situasjonen på best mulig måte. Instituttledelsen har tatt godt vare på studentene. Vi skal være tilstede for studentene, som skal samles her på Høgskolen, sier studentprest Valborg Orset Stene til Universitas.

Nå mener hun det er viktig at studentene er til stede for hverandre.

– Dette er vanskelig å forholde seg til, og det er viktig at studentene tar vare på hverandre. Vi skal også være til stede for studentene, sier Stene.

Imponerende samhold

Øyan er imponert over samholdet studentene har vist i den tøffe situasjonen.

– Studentenes fakultetsråd bidrar veldig godt med å være til stede for medstudentene sine, sier Øyan.

– Vil dere vurdere å se på flere tiltak for de berørte studentene?

– Akkurat nå har vi satt alt inn på å være tilstede for studentene som er her nå. Hva vi gjør videre, skal vi tenke mer på når vi er ferdig med den aller første opplevelsen. Det som er helt sikkert er at studentene blir en viktig del av arbeidet. Vi har noen planer, men jeg kan ikke si mer enn dette nå, sier Øyan.

universitas@universitas.no

Bør eie: Armin Khoshnewiszadeh fra Venstrealliansen mener det er galt at UiO betaler leie til private utleiende. Her er han i et av auditoriene i Domus Nova.

Punger ut for stinkende lokaler

Domus Nova på Det juridiske fakultet er det enkeltbygget UiO bruker mest penger på å leie. Studentene som benytter bygningen har i lang tid vært plaget av kloakkklutt.

– Det verste med bygget er kloakkklutta. Lukta påvirker læringsmiljøet negativt, da mange opplever lukten som sjenerende. Det må vi ta alvorlig, sier Troels Bjerre Leming, leder i Juridisk studentutvalg (JSU).

Universitetet betaler årlig 34 millioner kroner i leie for Domus Nova til det private eiendomsfondet Aberdeen.

Stanken har vært så ille at Aberdeen har sett seg nødt til å hyre inn det rådgivende ingeniørfirmaet Sohlberg & Toftenes for å utrede problemet.

Av ingeniørfirmaets logg framgår det at det i 2012 ble oppdaget lukt fra dametoalettet i bygningens første etasje. Firmaet rapporterte om «mindre innbydende lukt» fra flere toaletter. Men det er neppe de fisefine jusstudinene som er årsaken. Av ingeniørfirmaets notat til Aberdeen framgår det at kloakkklutt utendørs kan være problemet.

En av årsakene kan være Bi-

slett-bekken, som ble lagt i rør på 1850-tallet. Bekken fungerer i dag som en stor offentlig kloakkledning og bærer preg av å være gammel. Fordi kloakksystemet er så gammelt, forekommer det tilbakeslag av kloakkklutt etter store nedbørsmengder.

Per Erik Syvertsen, direktør i eiendomsavdelingen på UiO, er kjent med luktproblemet på Domus Nova.

– Universitetet, Aberdeen og Oslo kommune samarbeider for å finne en løsning på problemet, sier han.

universitas@universitas.no

Vender rumpa til rekr

NTNU bruker over ni millioner kroner i året på å rekruttere de beste studentene. På Veterinærhøgskolen får de alle de trenger – nesten uten å bruke en krone.

Studentrekruttering

tekst Petter Fløttum
foto Helle Gannestad

Mens mange av de store universitetene bruker flere millioner kroner hvert år for å lokke til seg studenter (se faktaboks), slipper Norges veterinærhøgskole (NVH) nesten gratis unna. Likevel hadde de i år elleve førstevalgssøkere til hver studieplass – flest av samtlige skoler i Norge.

Skolen bruker noe midler på informasjon på nettsidene, åpen dag og studiebrosjyrer, men dette er så lite at det ikke utgjør en egen post i budsjettet.

– Vi bruker lite penger på rekruttering, blant annet fordi vi ikke er til stede på utdanningsmesser, forteller rektor Yngvild Wasteson.

Drømmer om dyr

I fjøset til skolens produksjonsdyrklipp har Inger Pedersen det som kalven på setra, og klemmer villig vekk på kyr og geiter.

– Alle her har vel drømt om å bli dyrleger fra de var små, sier hun om hvorfor hun studerer på NVH.

Pedersen forteller at hun vurderte å søke seg til utlandet, men endte opp med Norge – og da var NVH det eneste alternativet.

Wasteson tror mange av studentene deres har det som Pe-

dersen, og at det derfor ikke er nødvendig med store utgifter til markedsføring og rekruttering.

– Det er mange som er opptatt av, og som vil jobbe med dyr. Kjæledyrene betyr mye for mange, og mange er også opptatt av den globale matsikkerhetsproblematikken, bedyrer rektoren.

Bærekraftig rekruttering

NVH er alene i Norge om å ha veterinær- og dyrepleierutdanning, som også er de eneste utdanningene de tilbyr. Det er mye av grunnen til de gode søkertallene, mener Wasteson.

– Vil ungdom bli veterinær eller dyrepleier og studere i Norge, så er det hit de skal, sier hun. Jeg tror det er viktig å tydeliggjøre hva man har mulighet til å bli, og det er veldig enkelt hos oss, sier hun.

Rektoren tror den tydeliggjø-

ringen kan være vanskeligere for større breddeuniversiteter som tilbyr mange forskjellige utdanninger. De kan derfor ha større vanskeligheter med å formidle til potensielle søkere hva hver enkelt utdanning gir av jobbmuligheter.

NTNU på toppen

Ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) i Trondheim budsjetterte de i år med 9,2 millioner kroner til rekruttering av nye studenter. Disse pengene går til blant annet

skolebesøk og utdanningsmesser, markedsføring og rådgivere.

Studiesjef ved NTNU, Inge Fottland, trekker fram konkurransen om blant annet realfagsstudentene som grunn til det

høye rekrutteringsbudsjettet.

– Vi er godt fornøyd med de søkerne vi har, men det nytter ikke

å sitte rolig, med internasjonal og nasjonal konkurranse om å få tak i de beste studentene. Derfor setter vi inn bedre og mer ressurser og krefter på det, sier Fottland.

– Dere har et rekrutteringsbudsjett på ni millioner kroner i 2013. Gir det flere og bedre studenter?

– Ja, vi har helt opplagt fått flere og bedre søkere. Det er det ingen tvil om, sier studiesjefen.

Ønsker de beste

Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) bruker i år 5,2 millioner kroner på å rekruttere studenter.

Kommunikasjonsdirektør Anne Christel Johnsgaard mener pengene kommer godt med, og viser til at de i år har hatt en økning i antall kvalifiserte søkere, og at flere nå vet om hvilke studieprogrammer de tilbyr.

– Vi ønsker de beste søkerne til de viktigste utdanningene. Da må vi synliggjøre studietilbudet, sier hun.

Under en halv prosent av HiOAs totale budsjett går til markedsføring. petter.flottum@universitas.no

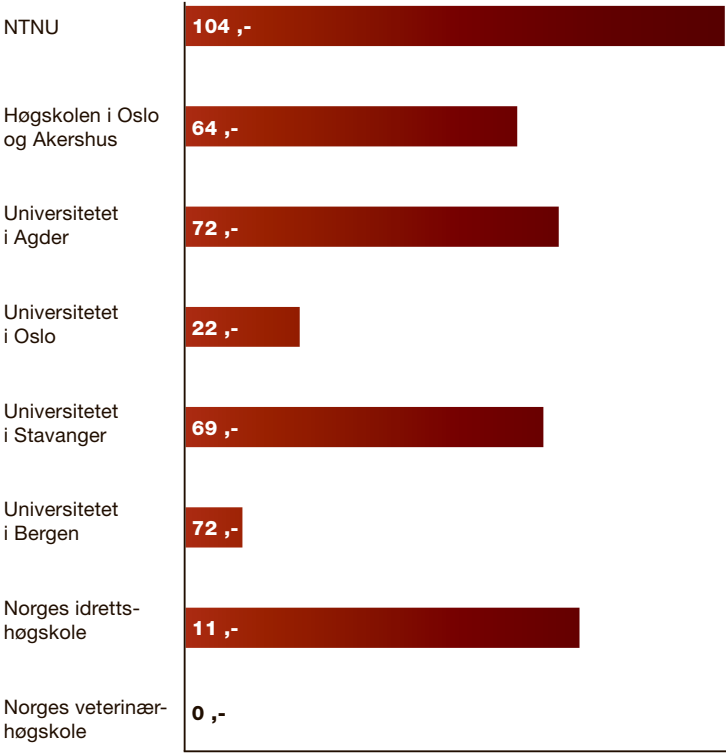
«Alle her har vel drømt om å bli dyrleger fra de var små»

Inger Pedersen, veterinærstudent

ruttering

SÅ MYE BRUKER UTDANNINGSINSTITUSJONENE PER SØKER

Kilde: Skolenes egne tall. (Tallene viser institusjonens markedsføringsbudsjett delt på antall søkere.)

Omstridt vaktelskap blir kjøpt opp

Universitetene i både Oslo og Bergen slipper å bruke mer krefter på vaktelskapet G4S.

G4S

tekst Martine Engebretsen Li

– Oppkjøpet har ingenting med universitetene og diskusjonene vi har hatt med dem, å gjøre, sier kommunikasjonsdirektør i vaktelskapet G4S, Ådne Mauritzen.

Det norske sikkerhetselskapet Nokas vil kjøpe opp alle aksjene i engelskeide G4S' norske selskaper.

Siden G4S ble utestengt fra Universitetet i Oslo tidligere i år, har det stormet rundt selskapet, som anklages for å være involvert i menneskerettsbrudd på det okkuperte Vestbredden.

Mauritzen understreker at dette ikke er et forsøk på en ny start etter striden. Men avtalen danner riktignok grunnlag for det som kan bli starten på et «nytt norsk eventyr» i bransjen, som G4S skriver i en pressemelding.

Nå venter de kun på godkjenning fra Konkurransetilsynet før oppkjøpet kan tre i kraft. Det ventes å skje innen seks uker.

«Nå som G4S opphører har ikke vi lenger noe forhold til dem»

Dag Rune Olsen,
rektor ved Universitetet i Bergen

Trekker varslet klagesak

Etter at G4S vant mot Universitetet i Oslo i klagenemnda, har vaktelskapet havnet i en ny strid med Universitetet i Bergen (UiB): Til tross for at G4S hadde den beste prisen i en anbudsrunde, ønsket ikke UiB å benytte seg av selskapets tjenester. På grunn av selskapets omstridte aktiviteter i de palestinske områdene estimerte UiB

UNIVERSITAS 30. OKTOBER

et omdømmetap på 2,5 millioner kroner som følge av et eventuelt samarbeid.

Igen vurderte G4S å gå til Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA) med saken, slik de gjorde i striden med UiO.

Men som følge av oppkjøpet har selskapet trukket seg, opplyser rektor ved UiB, Dag Rune Olsen, til Universitas.

– Hvordan er forholdet mellom G4S og Universitetet nå?

– Nå som G4S opphører, har ikke vi lenger noe forhold til dem. Det finnes ingen avtaler og ingen relasjoner videre, sier Olsen.

Han opplyser at det var Nokas som til slutt vant anbudsrunden ved UiB, og som dermed vil stå for vakttenestene der i framtiden.

– Planlagt lenge

Heine Wang, konsernsjef i Nokas, sier til Universitas at dersom avtalen blir godkjent av Konkurransetilsynet, vil G4S bli en fullstendig del av Nokas innen starten av desember.

– Dette er et oppkjøp som har vært planlagt lenge. Nokas har også tidligere kjøpt opp deler av G4S, blant annet i Sverige, sier Wang.

– Hva tenker dere om å kjøpe opp et selskap som har fått mye ne-

Dette er saken:

- G4S har i flere år levert vakt- og sikkerhetstjenester til Universitetet i Oslo.
- I oktober 2011 var G4S fortsatt involvert i den israelske okkupasjonen, tross selskapets signaler om å stanse flere av aktivitetene. Selskapet utsatte uttrekkingen av de okkuperte områdene til 2015.
- Universitetet i Oslo vedtok i 2012 å avslutte samarbeidet med G4S. Dette ble begrunnet i universitetets etiske retningslinjer, og anklager om at selskapet er involvert i alvorlige menneskerettsbrudd.
- UiO-kontrakten løp ut i juli i år, men G4S ble ekskludert i den nye anbudsrunden.
- G4S klaget inn UiO for Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA). Sent i oktober fikk G4S medhold.

gativ oppmerksomhet på grunn av sitt engasjement på Vestbredden?

– Vi betrakter G4S som et selskap som er bra for norske interesser, og har kun fått hyggelige tilbakemeldinger fra våre kunder i forbindelse med oppkjøpet, sier Wang.

universitas@universitas.no

Vanskelig omdømmeberegning

Øyvind Ihlen, professor i medievitenskap ved Universitetet i Oslo

UiBs forsøk på å tallfeste omdømmetap i forbindelse med et anbud anbefales ikke av Øyvind Ihlen, professor i medievitenskap ved Universitetet i Oslo.

Professoren mener det er van-

skelig å beregne seg frem til tallfestede omdømmetap, slik UiB har gjort.

– Det er svært vanskelig metodisk, og noe jeg ikke vil anbefale å forsøke, sier Ihlen.

universitas@universitas.no

Frykter konsent

Digitale hjelpemidler gjør studentene ukonsentrerte, og undervisere har ulike måter å komme bruken til livs på. På BI kastes det tusjer.

Digitale hjelpemidler

tekst Christoffer Gundersen
og Peter Tryggestad
foto Helle Gannestad

– Jeg nekter ingen å sitte med PC-er i min undervisning, men tar jeg dem i å ri på nettet vil jeg vise dem ut. Et universitetsauditorium er ikke en kafé, sier professor ved Universitetet i Oslo (UiO), Bernt Hagtvat.

Teknologiske verktøy og undervisning går ikke alltid hånd i hånd. Salget av nettbrett og smarttelefoner har eksplodert (se faktaboks), og på få år har de nye dillene rukket å erobre forelesningssalene – og studentenes konsentrasjon. For Hagtvat og andre undervisere er utfordringen med å få studentenes fulle oppmerksomhet trolig større enn noen gang.

Sannsynligheten for at de i stedet sitter begravd i en skjerm under forelesning har økt betraktelig, og multitasking går hardt utover studentens konsentrasjon og læringsutbytte ifølge forskning (se undersøkelse).

Ber om surfestopp

Hagtvat ønsker å ha ro i auditoriet under sine forelesninger, og tar

også sterk avstand fra at folk går midt under forelesningen.

– Da kan jeg bli virkelig ubehagelig i mine reaksjoner, sier han.

En som også har sagt klart i fra til studentene sine er Maria Konow Lund, førsteamanuensis ved Høgskolen i Oslo og Akershus. Hun er redd for at tilbakemeldingene til studentene skal begrenses av at de sitter opptatt på nett.

– På Fronter har jeg skrevet at jeg setter pris på om studentene ikke surfer på nett eller mobil i løpet av forelesningen og annen undervisning, sier Lund.

Kaster tusjer

En av Handelshøyskolen BIs mest populære forelesere, Tor Haugnes, mener undervisere ikke utnytter de digitale verktøyene godt nok i dag.

– Jeg mener at det er helt feil å si at man skal skru av internetttilgangen eller samle inn alle digitale enheter før timen, som noen hevder. Vi som underviser ved høyskoler og universiteter må styre denne utviklingen, sier Haugnes.

BI-lektoren tror at riktig tilrettelegging kan føre til at en forbedrer og kanskje også øker effekten av undervisningen.

Han tror mange forelesere kan

«Jeg har hatt en student som satt med store øreklokker og spilte spill i forelesningen. Han ba jeg om å gå»

Tor Haugnes, høyskolelektor ved Handelshøyskolen BI

ta det personlig at studentene sitter begravd i skjermene sine.

Haugnes kan bli ganske hard når dette skjer ham selv.

– Jeg kan kaste tusjer og andre myke gjenstander på studenter som ikke følger med, og har faktisk hatt en student som satt med store øreklokker og spilte spill i forelesningen. Han ba jeg om å gå, noe han var enig i selv. Det er den særeste opplevelsen jeg har hatt i en forelesning til nå, sier Haugnes.

I sine timer har han satt i gang tiltak for å få oppmerksomheten til studentene.

– Jeg forsøker å eksperimentere med enkle oppgaver, små undersøkelser og åpne skrivbare mapper i læringsrommet. I tillegg har jeg laget videoer med fingerdukker, for å skape undring blant studentene, sier BI-foreleseren.

Disiplinert multitasking

Også for Øivind Bratberg, kåret til «årets underviser» ved UiO, er dagens teknologi en utfordring.

– Som foreleser er det viktig å få studentens fulle oppmerksomhet, og ha øyekontakt. Dette kan være problematisk med bruken av PC-er og nettbrett, sier Bratberg.

Å supplere med tilleggsinformasjon fra nettet underveis i en forelesning, kan være fint, mener Bratberg. Faren er at det fort sklir ut.

– Jeg vet selv at denne friheten kan lede ut i fristelser, som sosiale medier og lesing av mail. Dette er ikke multitasking, men konsen-

Opplysende: Tor Haugnes er en av de mest populære foreleserne ved Handelshøyskolen BI, og har tro på at de digitale hjelpemidlene er en styrke for studentene. I hans forelesninger får studentene servert videoer med fingerdukker, og kan få en tusj i panna dersom de ikke følger med.

trasjonssvikt, sier Bratberg.

UiO-foreleseren tror et mindretall er veldig dyktig på å gjøre flere ting samtidig, men at flertallet svekkes i det lange løp av det han kaller «disiplinert multitasking». Han tror en løsning kan være å finne noen felles retningslinjer i starten av semesteret.

– Har du vurdert å begrense bruken av digitale hjelpemidler i dine forelesninger?

– Det kunne jeg aldri i verden ha funnet på. Læring skjer under eget ansvar. Selv om man som foreleser blir ganske irritert på folk som sitter på Facebook, blir det helt håpløst å overstyre bruken. Fordi noen løper vill skal man ikke slå ned hele hopen, sier Bratberg.

universitas@universitas.no

Eksplasjon i nettbrettsalget

■ Nettbrettene ble lansert for tre år siden, da Apple lanserte sin Ipad. I hele 2012 ble det solgt en halv million nettbrett i Norge. I september i år hadde man allerede solgt like mange.

■ Salget av nettbrett endte på 230 000 enheter i første kvartal i 2013. Det er en økning på 150 prosent fra samme periode i fjor.

■ I samme kvartal lå antallet solgte PC-er på 225 000 enheter. Det er en nedgang på 30 prosent sammenlignet med fjoråret.

■ På to år har det vært en fire-dobling i salget av nettbrett, og bare i år er det blitt lansert tjue nye typer i Norge.

Kilder: DinSide, E24, Elkjøp

Lions Club Oslo / Berg

Siste dager

BOKMARKEDET

fredag 8. – søndag 10. nov.

Fredag kveld skiftes alle bøkene ut.

Lør. 10–18, søn. 13–18, man-fre 17–20

Vestre Aker Skole. Ullevålsalléen 37, v/Ullevål skole

POSESALG:

fredag 8. nov. Kl. 17:00-20:00

BOKAUKSJON spesielle bøker

lørdag 9. nov. Kl. 13:00

Vil du gi oss bøker. Ring: 988 31 809 ELLER 988 32 061.

Inntektene fra Bokmarkedet går til hjelpetiltak i nærmiljøet, nasjonalt og internasjonalt.
www.lions.no

rasjonssvikt

5 på BI

1. Hvorfor bruker du PC/nettbrett på forelesning?
2. Hva bruker du den til?

Victoria Westerlund (29)

BI, Økonomi og administrasjon

1. Jeg har med meg nettbrett på forelesningene slik at jeg slipper å bruke penn og papir.
2. Jeg bruker den til å notere rett inn i Powerpoint-en som foreleseren legger ut dagen før.

Oksana Vodovic (20)

BI, Økonomi og administrasjon

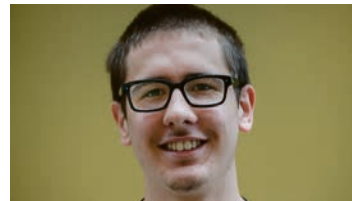
1. Jeg bruker nettbrett fordi det gjør det lettere å følge med, jeg sparer tid, og får bedre oversikt over det vi skal lære.
2. Jeg er i hvert fall ikke på Facebook. Jeg noterer og bruker den kun til skoleaktiviteter.

Natnael Fasil (18)

BI, Økonomi og administrasjon

1. Jeg bruker PC fordi det er enklere å skrive på den, og så kan jeg se på Powerpoint-en samtidig som jeg følger med.
2. Jeg noterer, er på Facebook og leser nettnyheter i pausene.

Mladen Topalovic (19)

BI, Markedsføring

1. En PC gjør at jeg får bedre oversikt over stoffet vi skal lære.
2. Jeg noterer i Word, og har muligheten til å slå opp begreper som jeg lurar på.

Sadaf Safdar (24)

BI, Økonomi og administrasjon

1. Jeg synes det er veldig praktisk å bruke PC for å dele notatene med andre, og fordi det er lettere å notere.
2. Jeg er på Facebook, titter i Powerpoint-en og lagrer endringer.

Multitasking svekker konsentrasjonen

The New Yorker skrev i september i år om problemene med multitasking, i artikkelen «How Today's Computers Weaken Our Brain». Der kom det fram at hjernen lettere blir distraheret, jo flere kilder som søker dens oppmerksomhet.

I tillegg er vi veldig dårlig på å gjøre to ting på én gang. I en forelesning, hvor vi både skal følge med på foreleseren og jobbe på datamaskinen, vil konsentrasjonen svekkes. Det mener også Helge Ivar Strømsø, professor ved Institutt for pedagogikk ved UiO.

– Alt som involverer sosiale

medier, SMS og slike ting, vil virke inn på konsentrasjonen, fordi oppmerksomheten ikke er fullt og helt på det foreleseren sier, sier Strømsø.

Han forsker på studenters læring i høyere utdanning, og er spesialist i temaer som leseforståelse og selvregulert læring.

– De fleste studenter vil på et eller annet tidspunkt ha vanskelig for å holde konsentrasjonen gjennom en 45 minutters økt, og dette vil bli forsterket hvis man har dingser som hjelper deg med dette, sier Strømsø.

Integrerer PC i kurs

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultetet startet i 2003 prosjektet «Computing in Science Education». For dette ble fakultetet tildelt Utdanningskvalitetsprisen i 2012.

– Vi la inn bruk av datamaskiner i mange kurs. Fordelen med denne måten å undervise på, er at vi inkluderer studentene i forskningsbaserte problemstillinger, sier fysikkprofessor Anders Malthe-Sørenssen.

Før brukte man blyant og papir for å løse problemer i realfagene, men dette ble mindre relevant da forskningen ble dominert av datamaskiner. Prosjek-

tet satte seg som mål å reflektere dette i utdanningen.

– Derfor er det viktig at bruk av datamaskiner som regneverktøy brukes i alle former for undervisning. Både seminarer, gruppeundervisning, forelesninger og eksamen, sier Sørenssen.

– Hva har tilbakemeldingene fra studentene vært?

– Studentene er veldig fornøyd med dette. Faglig er dette en utvikling som er helt ny, og som tar tid. På dette området er vi helt i front både nasjonalt og internasjonalt. Studentene trenger disse ferdighetene i arbeidslivet, sier Sørenssen.

HØYRE GJØR HELOMVENING:

Nå kommer langtidsplanen for forskning

Fremragende kvalitet, internasjonalisering av akademisk og en etterlengtet langtidsplan for høyere utdanning, er den nye kunnskapsministerens mål for norsk forskning.

Utdanningspolitikk

tekst Heljar Havnes
foto Patrick Da Silva Sæther

– Vi er nødt til å ha et langtidsperspektiv på forskningen. Vi må tenke minst ti år framover, sa kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen fra talerstolen under årets forskningspolitiske seminar.

Et samlet Forsknings-Norge var samlet på Hotel Bristol for å møte Isaksen for første gang. Han vitset, siterte Mao, og avslørte til slutt med at Høyre gjør helomvending – og likevel innfører en langtidsplan for forskning.

En slik plan har vært et hett

tema i utdanningspolitikken helt siden Kristin Halvorsen lanserte idéen under sitt møte med Forskerforbundet (se faktaboks) i fjor.

Erna Solberg avviste da forslaget, men nå skal altså Høyre likevel legge fram den etterlengtede langtidsplanen, høsten 2014.

Mer til forskning?

Uten å komme med konkrete løfter, gikk kunnskapsministeren likevel langt i å love en ekstra pengeinnsprøytning til forskningssektoren i tilleggspolisjonen til statsbudsjettet, som legges fram fredag.

– De som venter på ekstra midler bør følge med på fredag, for å si

det sånn, sa han til forsamlingen.

Det var en generelt sett positiv stemning i storsalen på Hotel Bristol. Selv opposisjonspolitikere fra Arbeiderpartiet uttalte under seminaret at de er enige om de lange linjene i Høyres utdanningspolitikk.

Tar dannelsesdebatten

Isaksen tok seg også tid til å si noen ord om dannelsesdebatten innen høyere utdanning. Han mener at nytte og dannelse kan gå hånd i hånd.

– Regjeringen vil stimulere næringslivet til økt innovasjon. Vi vil styrke programmer for kommersialisering av forskningsresultater. Dette starter vi med allerede fredag, sa han.

Kunnskapsministeren understreket med dette sitt ønske om å få på plass et utdanningssystem som passer næringslivet.

Prestasjonskultur

Kunnskapsministeren vil øke både den frie prosjektstøtten (FRIPRO) og den resultatbaserte omfordelingen (RBO) til institusjonene, for å få på plass en sterkere prestasjonskultur.

«De som venter på ekstra midler bør følge med på fredag»

Kunnskapsminister
Torbjørn Røe Isaksen (H)

– Kvaliteten på norsk forskning er lavere enn ressurstilgangen skulle tilsi, sa Isaksen.

FRIPRO er fire programmer i Norges forskningsråd, som finansierer «de aller beste» forskningsprosjektene. Programmene er de mest kompetitive programmene i Forskningsrådet, og svært

få søknader innvilges. I 2011 fordelte FRIPRO-programmene til sammen 515 millioner kroner.

RBO er en insentivordning for forskning, som innebærer at de statlige midlene som går til hver enkelt institusjon, avhenger av institusjonens egne forskningsresultater sammenlignet med andres.

Skal internasjonalisere

Isaksen vil at norske forskningsmiljøer skal samarbeide mer internasjonalt for å heve kvaliteten og hevde oss i den utenlandske konkurransen.

– Det er ikke et spørsmål om hvorvidt forskningen skal internasjonaliseres, men hvordan. Om norske forskere publiserer sammen med internasjonale forskere, er det lettere å bli sitert, sa han.

Kunnskapsministerens mål er å trekke flere utenlandske forskere til Norge.

heljarh@universitas.no

I form: Det er ikke bare treningsstudioet som er blitt sprekere.

Etterlengtet gjenåpning

Studentidrettens flaggskip er gjenåpnet. Domus Athletica er nå et større og luftigere treningsstudio.

Trening

tekst Anders Ballangrud
foto Patrick Da Silva Sæther

I sommer ble Domus Athletica stengt, for å demme opp for kapasitetsproblemer og gi studentene et bredere idrettstilbud. Fem måneder og 16 millioner senere er treningsstudioet klart til bruk, etter et realløst ansiktsløft.

Direktør i SiO Athletica, Karin Herou, mener det var nødvendig å pusse opp de 17 år gamle lokalene.

– Dette er flaggskipet vårt. Her har vi flest medlemmer og mest besøk, sier hun.

Hun mener Domus hadde behov for vedlikehold, oppgradering og større treningskapasitet.

Et langt større og luftigere treningsstudio møter nå treningsvillige studenter.

– Vi har bygget om en del kon- torarealer til treningsarealer, samtidig som vi har oppgradert treningsutstyret til studentene, sier direktøren.

Mangler fortsatt apparater

– Hva er det som skiller nye Domus fra det gamle?

– Når alle apparatene er på plass vil vi ha et studio med mye større kapasitet enn tidligere, som møter dagens standard, mener Herou.

Det nye treningsstudioet har fått flere nye apparater og mer funksjonelle løsninger for egentrening.

– Målet har vært å utnytte den plassen vi har. Det nye gruppe-

treningsrommet er for eksempel utformet slik at det kan brukes til både gruppetrening og individuell trening. Vi er heller ikke helt i mål ennå: Det kommer mer utstyr de neste ukene, og det gleder vi oss til, sier Herou.

Nye konsepter

Domus hadde allerede før sommeren skaffet seg flere nye treningsapparater. Herou forteller at de nå skal prøve ut nye treningskonsepter.

– Vi skal få tre nye knebøystativ og diverse småutstyr, som for eksempel redcore som brukes til slyngetrening. Vi har kjøpt inn flere kettlebells og vi prøver nå ut nye basistrening-konsepter.

Mer utstyr, aktiviteter og arrangementer skal komme medlemmene til gode framover, ifølge Herou. Blant annet skal det tilbys fysioterapi og massasje. Ny resepsjon og sosiale møteplasser skal åpne i januar.

– Jeg håper dette vil få enda flere til å trene, sier Herou.

anderbal@universitas.no

FOTO: KLAUDIA LECH

Universitas følger:

- Solberg-regjeringen la fram sin politiske plattform den 7. oktober i år. I erklæringen åpnes det blant annet for generell bevæpning av politiet, karakterer i grunnskolen, flere privatskoler, høyere fartsgrenser, redusert fedrekvote og fjerning av formueskatten. Alle de nevnte forslagene vekker debatt fordi de strider mot deler av forskningen på feltet.
- Framover vil Universitas sette søkelys på politiske forslag som går imot forskningen, og undersøke grensedragningene mellom politikk, forskning og verdier.

– Politikken overser fagkunnskap

Den borgerlige regjeringsplattformen foreslår endringer som strider mot forskernes råd. For politiet kan endringene bli fatale.

Forskning

tekst Vilde Sagstad Imeland

Redusert fedrekvote, økte fartsgrenser og bevæpning av politiet er eksempler på områder der politikere taler forskningen midt imot.

I det sistnevnte eksempelet foreslår den nye regjeringsplattformen til Høyre og Frp en generell bevæpning av tjenestemenn i de distriktene «der politiet selv mener det er den beste løsningen».

– Virkelighetsfjernt

Forslaget vekker oppsikt i forskningsmiljøet.

– Politikerne vet ingenting om virkeligheten når de lar det være opp til distriktene å ta slike avgjørelser. Forslaget tyder på at de ikke skjønner hvor mye dette kan endre det norske samfunnet. Et så viktig vedtak bør bygge på veldig sterke argumenter, og det finnes ikke, sier Johannes Knutsson.

Han er professor ved Politihøgskolen i Oslo, og har forsket på bevæpning av politiet i ti år. Han mener viktig forskning blir over-

sett når den nye regjeringen ifølge Sundvolden-erklæringen åpner for at politiet får bære våpen på kroppen. Selv om professoren erkjenner at man aldri vil få et perfekt beslutningsgrunnlag, om man har aldri så mye forskning, mener han likevel det er galt av regjeringen å overlate en så dramatisk beslutning til politiet selv.

Alvorlige konsekvenser

– Kunnskapshullene må tettes igjen før man igangsetter slike dramatiske tiltak, sier Knutsson.

Sammen med en forskerkollega har han kartlagt mer enn 300 dokumenterte skuddhendelser i Norge og Sverige. De har funnet store forskjeller i utfallet av farlige situasjoner.

– I Sverige dreper politiet i gjennomsnitt én person i året. I Norge drepes én person hvert tredje år, sier Knutsson.

Vanskelig valg

– I Norge, hvor våpen ikke bæres på kroppen, men i stedet er innelåst i bilen, er policyen at politiet trekker seg tilbake og fryser situasjonen, mens de venter på en bevæpningsordre. Når de først

skyter, er det flere folk på plass og lengre avstand, sier Knutsson.

Knutsson peker også på det han mener er en annen viktig forskjell mellom svensk og norsk politi.

– Når svensk politi havner i farlige situasjoner, må de ta et valg mellom å komme seg unna eller gå til angrep. I Norge har man ikke dette valget, sier han.

Politi, ikke politikk

Det har ikke lyktes Universitas å få svar på kritikken av statsminister Erna Solberg eller justisminister Anders Anundsen. I stedet får vi snakke med Peter Christian Frølich (H), medlem av Stortingets justiskomite, som er svært opptatt av problematikken.

– Hvorvidt våpnene skal oppbevares i bil, på kontoret eller på kroppen, er et rent politifaglig, og ikke politisk, spørsmål, sier Frølich.

Han mener saken om generell bevæpning må løses av politimyndighetene selv.

– Det handler om noe som er helt nødvendig for arbeidshverdagen deres, og da ville det være uklokt om politikerne stod i veien.

– Bør vi ikke lytte til forskerne i en slik avgjørelse?

– Jo, men samtidig har jeg full tiltro til at politiet klarer de operasjonelle vurderingene selv.

Frølich understreker at poli-

tedelsen selv må ta ansvar for å hente inn og lese all relevant forskning før de faller ned på et standpunkt.

– Er denne saken et særtilfelle som politisk avgjørelse?

– Den er ikke et særtilfelle, men en prinsipiell sak, sier Frølich.

Han mener spørsmålet om politiets bruk av makt, og hvordan maktbruken skal foregå, er et politisk anliggende.

– Hvilken type bil de skal kjøre er derimot ikke det. Noen vil sikkert mene at politikere også bør detaljstyre hvorvidt våpen skal ligge i bilen eller bæres på kroppen, men det synes ikke vi.

– Forskning kan aldri erstatte politikk

Arvid Hallén er administrerende direktør i Forskningsrådet. Han sier til Universitas at forskning aldri kan gi hele svaret på politiske utfordringer.

– Jeg ønsker at forskningen skal stå så sterkt som mulig, men forskningen kan aldri overta politikken. Likevel ønsker jeg meg et samfunn som har stor respekt for kunnskap, sier Hallén.

Han mener det alltid vil gjenstå et rom for politiske vurderinger, blant annet utfra verdier og ideologiske standpunkter.

– Det er også klart at forskere har et sterkt engasjement på sitt kompetanseområde, og det er like

«Politikerne vet ingenting om virkeligheten når de lar det være opp til distriktene å ta slike avgjørelser»

Johannes Knutsson,
professor ved Politihøgskolen

klart at det oppleves frustrerende når kunnskapen blir satt til side. Det kan oppleves som manglende respekt for forskningen. Men man må være åpen for at dette også kan skyldes at det er ulik logikk og andre momenter som spiller inn i politikkutvikling enn i forskning.

universitas@universitas.no

debattredaktør: **Thea Storøy Elnan**
debatt@universitas.no 479 64 336

Frist: **søndag klokka 17**

Legg ved portrettfoto. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innleggene.

IDÉ OG DEBATT

NETTDEBATT

Si din mening på universitas.no

Nissefomling

« Studentpolitikerne ved UiO er hjelpeløse NISSER. De klarer knapt å finne på bedre kamp-saker enn dette. Og Palestina-komiteen Blindern?? Don't get me started. Før de satte i gang med G4S-saken, som for øvrig ikke var deres alene, men også det antagelig kommunisttunge Norsk Tjenestemannslag (som er fagorganisasjon for en del ansatte ved universitetet), hadde de vel 15–20 medlem-mer av facebookgruppen sin. Det ble vel to- eller tredoblet etter at så godt som alle på venstresiden av studentpolitik-ken ble med. (Gruppepress?)

Nå er det kanskje på tide at de gjenfinder sine rette dimensjoner, innfinder seg med at de er noen marginaliserte raddiser på helt ytterste venstre fløy – selv på Blindern – og også lærer seg litt mer om norsk og internasjonal jus.

Får mer bakkekontakt, rett og slett. Det blir nok en lang og hard fomling i mørket.

Leser man mellom linjene på hva Ole Petter Ottersen sier, for øvrig, så står det: «Denne saken får svært lav prioritet fra universitetsledelsens side.»

Og i mellomtiden har G4S levert vektertjenester hele tiden.. Til UiO. Og folk som er ansatt i G4S, og har bakgrunn fra f.eks. SU (sosialistisk ungdom) har fått sine verdier grundig testet, og lurt på hva i huleste H..... de der studentpo-

litikerne på Villa Eika holdt på med og tenkte med – «hvilken verden lever de i?». Og sånn går nu dagan.. Men den som ler sist, ler fremdeles best ;-)

Investigative Reporter

« Hei «Investigative Reporter». Dersom du har bedre kamp-saker enn dette er du hjertelig velkommen til å engasjere deg i arbeidet de tillitsvalgte gjør på universitetet. Vi har heldigvis et universitetsdemokrati, så du må bare bli med og endre politikken de hjelpeløse nissene holder på med.

Dersom du lurar på hva gjengen på Villa Eika holder på med for tiden må du bare gå inn på sp.uio.no og lese referatene fra møtene våre, eller stikke innom for en kaffe. Kort oppsummert jobber vi akkurat nå med digitalisering av under-visning, forskningsformidling og en større satsing på lærings-miljø i samarbeid med univer-sitetsledelsen. For å nevne noe. Og ja – forslaget til stats-budsjett fra forrige mandag viser kanskje også litt det vi har jobbet for de siste årene.

Når det gjelder G4S er jeg enig med Ottersen (klarer ikke helt å lese det samme som deg mellom linjene) i at multinasjo-nale selskaper må kunne stå til ansvar for folkerettsbrudd søsterselskaper gjør. Kommer tilbake med mer i andre fora

Gabrielle Legrand Gjerdsset

Hentet fra debatten til nyhetssaken «Vaktholdgigant vant klagesak»

Hilsen fra Miljømafiaen

Miljømafia 1

Anders Engdahl, styremedlem Oslo Grønne Studenter

Mats Kirkebirkeland, vi vil gi deg et tilbud du ikke kan avslå. Hva om vi ikke borer etter mer olje i Norge eller støtter tjæresandutvinning i Canada? Hva om regjeringen dreier investeringene som hvert år går til oljebransjen og selskaper som bren-ner skog i Indonesia, over til utvikling av fornybar energi, og klima- og miljøvennlig infrastruktur som høyhastighetsbane til Europa? Det verste som kan skje, er at vi sløser bort en del penger på ulønnsomme investeringer. Det beste som kan skje, er at Norge blir en ledende aktør på å levere løsninger til lavutslippssamfunnet til en verden som trenger omstilling.

Alternativet er å fortsette i fotsporet til den foregående regjeringen, med symboltiltak som

kvotekjøp, kræsjlendinger på Mongstad og sam-tidig gi bønn gass i oljesektoren. 900 forskere har i løpet av de siste årene lest og sitert over 9000 forskningsartikler og tatt stilling til over 55 000 kommentarer fra kolleger verden rundt. For noen uker tilbake kom resultatet, en 2000 sider lang konsekvensutredning som konkluderer med at tiden er i ferd med å løpe ut for oss om vi skal ha noen sjanse på et levelig klima til våre etterkom-mere. Som mafiafamilier flest er også vi i «Miljø-mafiaen» opptatt av at våre etterkommere skal ha det bra. Om de konservative ikke evner å ta vare på kloden, ja da egner de seg kanskje bedre som økologisk fis-kefôr. Det er ikke personlig, Mats. Det er kun politikk.

UNIVERSITAS 30. OKTOBER

Kunnskapsløst om kunnskapsbehov

Miljømafia 2

Torkil Dyb Remøy, Venstrealliansen

Mats A. Kirkebirkeland fra DKSF repeterer i et innlegg i Universitas forrige uke gamle argumen-ter for å gjennomføre konsekvensutredning av Lofoten, Vesterålen og Senja (LOVESE). Det er oppsiktsvekkende hvor lite faktakunnskap folk som framsetter slike argumenter, selv har tatt seg bryet med å finne.

«Hvorfor er miljøbevegelsen redd for å få vitenskapelige fakta på bordet», spør Kirkebir-keland retorisk. I samme stil drister jeg meg å svare: Hvorfor har ikke de kunnskapshungrige petrotilhengerne klart å spore opp de enorme mengdene med utredningsarbeid som allerede foreligger for LOVESE? De «vitenskapelige fakta» som Kirkebirkeland etterspør finnes i Forvalt-ningsplanene for Barentshavet og Lofoten og ikke minst i «Kunnskapsinnhenting om virkninger av petroleumsvirksomhet i det nordøstlige Norskehav-et» (2012). Sistnevnte er en konsekvensutredning i form og innhold, men mangler navnet.

Så hvorfor fortsetter oljetilhengerne å mase om «fakta på bordet»? Fordi det ikke er innholdet i seg selv som er vesentlig, men at rapporten ifølge norsk lov må hete «konsekvensutredning» og ikke «kunnskapsinnhenting». Petroleumsloven krever «konsekvensutredning» forut for åpning av nye felt. Å konsekvensutrede uten at du øn-sker å bore, er derfor som å ta på kondom uten at du har planer om å komme.

Retorikken til oljetilhengerne er effektiv fordi den lurar miljøbevegelsen ut på glattisen. På denne isen er det eneste verdifulle det som lar seg feste i tall – og da sklior fort de moralske spørsmålene av banen.

«Hva hvis en utredning viser at det er 95 prosent sannsynlighet for at det ikke er noen store miljømessige konsekvenser ved petroleums-virksomhet», undrer Kirkebirkeland. Snudd opp ned kommer de moralske implikasjonene fram: Aksepterer vi fem prosent sannsynlighet for uopprettelig skade?

Kirkebirkeland har rett i én ting: LOVESE er blitt en symbolsak for miljøbevegelsen. For hvis ikke LOVESE er verdt å verne, hva er da verneverdig?

skulle tilsi at institusjonene tjener penger på å følge opp studentene i så høy grad at de ikke faller av. Kvaliteten burde vektlegges og oppfølgingen være sentral. Systemets uintenderte konsekvens er imidlertid at institusjonene tenker «kvantitet fremfor kvalitet» ettersom det er det de tjener mest penger på.

Jeg er helt enig med det statssekretær Bjørn Haugstad sier til Aftenposten om at «kvaliteten som tilbys [ved universiteter og høyskoler] er for variabel». Haugstads videre uttalelser om at finansieringssystemet i seg selv ikke kan løse alle utfordringer med kvalitet i høyere utdan-ning, gjør oss optimistiske til at Kunnskapsde-partementet vil se på andre sider ved univer-siteter og høyskolars utdanningstilbud enn de økonomiske rammevilkårene.

For Norsk studentorganisasjon er det derfor viktig at det nå settes i gang et omfattende arbeid fra Kunnskapsdepartementet med å se på hele aspektet ved kvalitet i utdanning. Vi håper at regjeringen snarlig legger frem en stortings-melding med konkrete målsetninger og førin-ger for sektorens videre arbeid med heving av kvaliteten på tilbudet til studenter ved norske universiteter og høyskoler.

Kvalitet for alle penga

Kvalitetsreform

Ola Magnussen Rydje, leder for Norsk studentorganisasjon

I dag er det lønnsomt for norske universiteter og høyskoler å utdanne så mange som mulig, og de får penger fra statskassa for hvert studiepoeng som blir produsert ved institusjonen. Intensjo-nen er at gjennomstrømning belønnes og frafall straffes. Dessverre er avstanden mellom teori og praksis like stor for finansieringssystemet som den er mellom taktikk og måloppnåelse for det norske herrelandslaget i fotball.

Finansieringssystemet er i utgangspunktet ikke problematisk når den økonomiske gulroten

TWITTER

studentnyheter på 140 tegn

@achalse Kjære OD-kids: kanelgifler kan jeg kjøpe i butikken. Dere kan i det minste bake selv.

31.okt

#OnkelSkruer

@KongenDin Liker operasjon dagsverk, for da kan man bevise at man er snill ved å spise boller.

31.okt

@sigvei Grunnen til at skummelt kostyme er lik sexy, prostituert katt, er at kvinnelig seksualitet er det skumleste vi vet. Hilsen Saudi-Arabia.

31.okt

@DNS1813 Til info for å spare tid i debatten: både martin og jørn er singel. #DNSGF

03.nov

Skjønner ikke hvorfor

@Karl_Kirchhoff Den girede martin_tveten I valget holder teten Men han gir ei et tweet Hva er det for no skit Hvordan skiller vi da klint fra hveten

03.nov

@erlendloe YR tror at Oslo er mitt favorittsted.

04.nov

UiO is actually getting greener

Miljø**Maryam Faghihimani,**
rådgiver i Grønt UiO

After scoring as low as 20 out of 50 in 2010, Universitetet i Oslo (UiO) has improved its environmental sustainability status to 35 in 2012. But there is still plenty of room for improvement, as suggested in Universitas' comment last week.

Grønt UiO has launched a project to encourage avoiding unnecessary air travels. Certainly attending scientific conferences, training programs and meetings which require dynamic and interactive discussions with other members are necessary. But delivering a lecture, supervising a student or attending small size meetings can be easily replaced by a high quality video conferencing session without sacrificing communication quality. In this project, two students have provided a guide book and courses to facilitate use of video-conference systems for UiO staff.

«Attending small size meetings can be easily replaced by a high quality video conferencing session»

After surveying transport habits of UiO staff and students, a campaign will be launched on 14th of November to promote biking to work even in winter time. During the campaign arranged by some of our students, professionals will teach repairing bikes as well as giving safety advice for winter biking. Reducing the number of car travels to the campus is another way to reduce CO₂ emission. Since Oslo has a reasonably good public transportation system, with some adjustments in bicycle facilities on and around the campus, we can have greener transport habits among UiO population.

UiO has a plan to implement the Follow-Me printing system. With this system the extra cover page for each printing will be dropped. It can also reduce the number of forgotten printouts. Grønn IT, a week long program, was organized by Grønt UiO last October in which 15 participants from eight countries attended to exchange green IT practices.

UiO has a grand ambition of becoming the European example of a sustainable university. At the same time Grønt UiO office was informed to end its activities by the end of 2013. There will be efforts related to energy and greener operation at UiO, however it is unclear until today how UiO will play its role in engaging and supporting students in sustainability projects, community outreach and collaborating with sustainability networks and societal actors in the future. The initial result of an on-going study by Grønt UiO show that the majority of students in the capitals of Europe responding to the questionnaire prefers greener universities. UiO should make this wish come true.

ARKIVFOTO: KETIL BLOM

Oslo er Norges beste studentby. Vi utnytter oss bare ikke av alle mulighetene som ligger der, skriver Karl Kristian Kirchhoff.

Norges beste studentby?

Studentvelferd**Karl Kristian Rådahl Kirchhoff,** leder av Kulturstyret

Velferdstinget i Oslo og Akershus inviterte mandag 4. november til debatt på Samfunnet på Bislett. Tema var studentkultur og følgende spørsmål lå til grunn: Hva skal til for å gjøre Oslo til Norges beste studentby?

Premisset for spørsmålet er galt. Det forutsetter at Oslo ikke allerede innehar denne posisjonen.

Nå rykker det sikkert i en trønderfot eller en bergenserleppe. Men ta utgangspunkt i det generelle kulturtilbudet, det massive antallet utesteder, konserter og arrangementer tilgjengelig for hovedstadens studenter. Oslo klarer uten tvil å underholde den gjennomsnittlige student med mer kvalitet og kvantitet enn noen annen by i landet.

Når dette er sagt kan du kanskje innvende følgende: Selv om Oslo er Norges beste studentby, så er den vel ikke egentlig en studentby? Og der tror jeg dessverre du har rett.

For i motsetning til i Trondheim og Bergen dominerer ikke studentene i Oslo. Vi må dele landets hovedstad med landets mest pretensiøse kulturinstitusjoner, landets samlede kommentariat og en rekke andre aktører.

Jeg tror det er viktig at vi i hegner om studentkulturen laget av og for studenter. Studentkulturen utgjør en egen studentoffentlighet ved siden av den som alle andre borgere har tilgang til. Vi må ha våre egne foreninger, fora og institusjoner atskilt fra resten av samfunnet der studenter

kan tenke for høyt, for mye og sprengre grenser.

Det er verdifullt for oss, fordi vi får muligheten til å leke på siden av studiene. Det er viktig for resten av samfunnet, fordi noen av de største navnene i norsk kulturliv kommer fra studentkulturen. Så hvordan får vi det til?

Noe kan gjøres av kommunen og utdanningsinstitusjonene ved å legge til rette for studentkultur. Men hovedansvaret hviler på oss selv og da er det ironisk nok en utfordring at kulturtilbudet er så godt allerede. Jeg tror likevel det er mulig av to grunner:

Frivillighet: Det å skape noe frivillig i samarbeid med andre er en fantastisk følelse. Kun studietiden gir den nødvendige friheten til å gjøre storverk ut av rent engasjement. Du lærer mye og møter mengder av nye folk. Jeg tror frivilligheten er en verdi i seg selv og at den preger studentkulturen. Men man trenger ikke være purist. Å ha en kompensert leder i en organisasjon kan medføre at organisasjonen fungerer bedre og dermed gi opphav til mer frivillighet.

Carte blanche: De som skal skape studentkultur må behandle det eksis-

terende tilbudet som passé. Skal vi berettigede å ha vår egen offentlighet må studentkulturen sikte på å gi byen det som ikke allerede finnes her. Det er alltid lettere å etterape gode konsepter, men skal vi ha håp om å ta byen tilbake må vi utnytte at det ligger få hindringer på hva vi kan få lov og økonomisk støtte til å gjennomføre.

Kort sagt: Skal vi ha en god studentoffentlighet må vi være villige til iblant å forsake det utmerkede tilbudet som finnes for å lage noe selv. Resultatet kan bli noe enda bedre.

kulturredaktør: **Kenneth Wangen**
kennew@universitas.no 980 84 048

reportasjeredaktør: **Mari Lund Wictorsen**
m.l.wictorsen@universitas.no 913 74 945

KULTUR

Kjølig Atlanterhavsvind

SNOWDEN-AVSLØRINGENE:

Avsløringen om den mulige avlyttingen av Angela Merkels mobiltelefon avdekker konfliktlinjene mellom USA og Europa, skriver Klassekampen. Angivelig skal nummeret til Merkel befinne seg i nylig lekkede dokumenter fra avhopper Edward Snowden.

Tyskland krever at USA redegjør for omfanget av overvåkningen av Merkels mobiltelefon. Samtidig suspenderte Europa forrige onsdag avtalen om et *Terrorist Finance Tracking Program*, som følge av den mulige overvåkningen av EU-borgeres bankopplysninger, som også er lekket. – De transatlantiske forholdene er allerede belastet på grunn av massivt motstridende interesser når det gjelder handels- og valutapolitikk. Det er blant årsakene til at den amerikan-

FOTO: X / WIKI COMMONS

Avlyttet? Angela Merkel.

ske etterretningen interesserer seg for Merkels mobiltelefon, sier Josef Braml ved Deutsche Gesellschaft für Auswärtige Politik.

Advarer mot «rovdyrpressen»

Useriøse forlag i utlandet kan enkelt lure studenter som håper på publisitet. Erik Grigoryan gikk nesten i fella.

Useriøse forlag

tekst Lasse Moe
foto Helle Gannestad

Du mottar sannsynligvis *spam* på e-post regelmessig. Kanskje har du også fått e-poster fra en prins i Afrika som ønsker å dele arven sin med deg. Nettfisking, såkalt *phishing*, hvor du lures til å oppgi sensitiv informasjon eller penger, er blitt et utbredt fenomen. Men har du fått e-post fra et tysk forlag som ønsker å publisere masteroppgaven din?

Ble nesten lurt

– De får tak i nøkkelord om deg og kommer med tvilsomme tilbud i velskrevne e-poster. Ofte kontakter de masterstudenter som akkurat er ferdige med avhandlingen

sin. Forlagene har ikke noen kvalitetssikring av innholdet, men anser det som sikret av universitetet som sensurerer oppgavene. Så legger de avhandlingene til salg på *Amazon* for 50 dollar eller dyrere.

Slik beskriver Erik Grigoryan, som nå holder på med sin tredje mastergrad, forlaget *Lambert Academic Publishing* (LAP).

I 2010 ble han kontaktet av en representant for LAP, som nesten klarte å lure ham til å gi fra seg opphavsretten til masteroppgaven.

Rovdyrpressen

«The Predator Press» kaller masterstudent Paul Beaumont slike forlag, i et blogginnlegg på *Writing Wrongs* – nettstedet til skrivesenteret på Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB).

Som Beaumont skriver i innlegget, kan forlag som LAP lett lure masterstudenter som desperat ønsker oppgaven sin publisert. Det gjør de gjennom å komme med personlige henvendelser til studentene, der også navnet på avhand-

«De får tak i nøkkelord om deg og kommer med tvilsomme tilbud i velskrevne e-poster»

Erik Grigoryan, masterstudent ved UMB

Fikk tvilsomt tilbud: Erik Grigoryan ønsker ikke å bli assosiert med Lambert Academic Publishing.

lingen nevnes. På den måten gir forlaget inntrykk av at de har lest masteroppgavene til studentene. Beaumont advarer mot denne

praksisen: Ingen seriøse, vitenskapelige tidsskrifter eller forlag kontakter masterstudenter gjennom e-post. De har også nettsi-

”STJERNEHIMMELEN”

TIRS 19. NOV KL 19.00, GAMLE LOGEN

VORSPIEL: TOR ESPEN ASPAAS

ENGEGÅRDKVARTETTEN
L.V. BEETHOVEN: OP. 59 NR. 2
GEORGE CRUMB: BLACK ANGELS

NACHSPIEL: DRAUP

www.billettsservice.no

OSLO
QUARTET
SERIES

KVARTETTSERIEN

Ja, vi elsker jubileer!

Litteraturhuset
Tirsdag 12. november kl 18.00

Ved nasjonale jubileer bidrar arkivene og andre kulturinstitusjoner til å spre kunnskap og forståelse om fortiden. Men gjør de mer enn å bekrefte de store, etablerte fortellingene om vår historie?

Paneldebatt med Kirsti Kolle Grøndahl, Helge Jordheim og Olaf Agedal. Ordstyrer: Arnhild Skre.

Arrangører: Arkivene i Oslo
(Riksarkivet, Statsarkivet i Oslo, Stortingsarkivet, Arbark og Oslo byarkiv)

Wallraffing på countryfestival

KULTURPOLITIKK: Medredaktør i Minerva, Kristian Meisingset, er ute med ny bok: *Kulturbloffen – hvordan vi sviktet eliten og fornærmet folk flest*. I boka skriver han blant annet om Norsk Countrytreff på Breim: «Hva driver folket med, når de ikke lar seg opplyse til å gå

i teateret og operaen? Jeg oppsøkte Breim med spent, men skeptisk forventning», skriver Meisingset på NRK Ytring.

Ifølge forlaget, Cappelen Damm, hevder forfatteren at kulturen i Norge ikke blir mer åpen. Politikken øker heller ikke elitens respekt for folkelig kultur, og folk flest kjøper stort sett kulturen sin på markedet. Ideologien om fellesskap og åpenhet er en bløff.

I arbeidet med boka har Meisingset også besøkt Cindy Shermans

FOTO: RUNAR SANDNES / NORSK COUNTRYTREFF

Folkelig kultur: Norsk Countrytreff. utstilling på Astrup Fearnley Museet, operaen Salome, musikalen Evita i Kristiansand, konsert med Beyoncé og premieren til Man of Steel.

Ingen fripris på bok

BOKMARKEDET: Klassekampen skrev mandag at kulturminister Thorhild Widvey vil videreføre en bokavtale med fastpris som basis. Dermed er Kulturdepartementet i gang med å se på alternativer til bokloven. Men Widvey sier avtalen ikke vil basere seg på en fripris på bøker og går dermed imot Frp sitt forslag.

Bokmarkedet i Norge har i årevis vært styrt av en bokavtale med fastpris som grunnleggende prinsipp. Avtalen som ble vedtatt av Stortinget rett før sommeren, varer ut 2014. Widvey sier dette er en avtale bransjen må lage og varsler at et møte med bokbransjen er på trappene.

Ikke bekymret

Ikke alle er like redde for «rovdyrene». Olav Elgvin fikk utgitt masteroppgaven sin takket være Lambert Academic Publishing (LAP).

Elgvin er i dag samfunnsforsker ved Fafo. Masteroppgaven hans kan bestilles på nett fra LAP, og to eksemplarer av oppgaven er blitt solgt.

– Jeg har tjent sju euro på oppgaven min, men det var ikke derfor jeg ga ut oppgaven hos Lambert, sier Elgvin.

Han er ikke bekymret for å publisere gjennom LAP og mener det er en helt grei måte å trykke masteroppgaver på. Han tror det i prinsippet kan gjøre oppgaven tilgjengelig på flere bibliotek.

– Før jeg valgte å gi ut oppgaven hos Lambert, sjekket jeg opp forlaget ganske grundig. De gjør det de oppgir på hjemmesidene og i avtalen, bortsett fra at de later som de er et ordentlig forlag som foretar en redaksjonell behandling av teksten. Det gjør de ikke, sier Elgvin.

Han forteller at LAP har rettighetene til den fulle versjonen av oppgaven hans, men at han fortsatt kan trykke 80 prosent av materialet andre steder og at oppgaven er tilgjengelig elektronisk.

Han er kritisk til å omtale forlaget som ren svindel.

kulturredaksjonen@universitas.no

der som ser profesjonelle ut, og bøkene deres er tilgjengelige på Amazon.

Nettfisking kjent fenomen

Nettfisking og spam fra *rovdyrpresen* er ikke et ukjent fenomen for erfarne forskere, og flere ansatte ved Universitetet i Oslo forteller Universitas at de daglig mottar spam fra tidsskrifter som frister med publisering i tvilsomme, digitale forskningsjournaler.

Seniorrådgiver i Universitets- og høgskolerådet, Vidar Røeggen, koordinerer arbeidet i det norske publiseringsutvalget. Han understreker at alle forskere som ønsker å undersøke om et forlag eller et tidsskrift er seriøst og anerkjent som tellende pu-

bliseringskanal, kan søke forlaget opp i Kanalregisteret (se fakta).

Forvirringen komplett

Ifølge Beaumont kan en avtale med et rovdyrforlag skade karrieren til studentene. Han mener ingen respektabel forlegger vil pu-

SKJERMDDUMP

blisere materialet på nytt hvis en allerede har publisert det hos et slikt forlag.

LAP er et underselskap av en større forlegger, VDM Publishing, som omfatter 50 forlag til sammen. Felles for alle er at de ikke har kvalitetskontroll, og at de trykker opp på bestilling.

Forsker på Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning, Asgeir Skålholt, husker at det store forlaget VDM Publishing tidligere var oppført som et godkjent vitenskapelig forlag. Men de ble tatt bort i 2010.

– VDM er en «vanity press». Det er veldig problematisk at de var på listen over godkjente forlag, sier Skålholt.

Rakk ikke publisere

Erik Grigoryan er glad han ikke ga ut avhandlingen sin hos LAP.

– Når jeg fikk publiseringstilbudet var jeg nødt til å skrive om oppgaven fra armensk til engelsk for å kunne publisere den. Men jeg hadde ikke tid til å oversette oppgaven, sier han.

Hos seriøse forlag har man et utvalg med anerkjente forskere som gjennomfører en redaksjonell kontroll av alt som publiseres. Men LAP utgir bøker med vitenskapelig innhold uten *peer-review*.

– Å publisere hos useriøse forleggere tror jeg kan skade en framtidig forskningskarriere, sier Grigoryan.

Det har ikke lyktes Universitas å komme i kontakt med Lambert Academic Publishing.

lassemo@universitas.no

Rovdyrprensens svarteliste:

■ Bibliotekar Jeffrey Beall driver en blogg som inneholder en svarteliste over tvilsomme digitale forskningstidsskrifter og forleggere: <http://scholarlyoa.com/publishers/>

■ De fleste forlag og tidsskrifter som listes opp i svartelisten til Beall, blir også svartelistet i Kanalregisteret til Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste.

■ Kanalregisteret lister opp forleggere og vitenskapelige tidsskrift, og rangerer seriositeten basert på anseelse, samt hvilke systemer de har for gjennomlesning og kontroll av det vitenskapelige materialet.

Mistillit bak lukkede dører

Stengt for utenforstående: Ordstyrer Andreas Borud ønsket at dørene skulle lukkes da mistillitsforslaget ble behandlet.

Markedsansvarlig ved Studentersamfundet måtte på søndagens generalforsamling gå av med umiddelbar virkning. Formannen er uenig, men taus.

Det norske studentersamfund

tekst Kenneth Wangen
foto Eskil Wie

– Mistillit med umiddelbar virkning ble vedtatt. Jeg er uenig i vedtaket, sier formann Silje Andersen, etter at generalforsamlingen på DNS har stemt for at Amir Reza må gå av som markedsansvarlig.

– *Hvorfor er du uenig?*

– Jeg sa fra talerstolen under debatten at jeg fortsatt har tillit til Amir. Men vedtaket er gjort, jeg er uenig og ønsker ikke å si noe utover det.

Presses ut

Amir Reza, nå forhenstående markedsansvarlig i Det norske Studentersamfund (DNS), mottok for litt over en uke siden et

to sider langt mistillitsforslag fra kommunikasjonsavdelingen (KAK) ved DNS.

KAK har vært svært kritiske til samarbeidet med Reza, og de hevdet, blant annet, at han har opptrådt uprofesjonelt i møte med mange av de frivillige som jobber i KAK, og ved gjentatte anledninger opptrådt uhøflig på e-post.

Mistillitsforslaget ble behandlet bak lukkede dører, og Rezas avgang skjedde etter en skriftlig votering på generalforsamlingen til DNS. Dermed vet ingen hvor mange som stemte for eller imot forslaget.

Dørene ble låst

Før det ble stemt, foreslo kveldens ordstyrer Andreas Borud å behandle saken for lukkede dører. Da ingen argumenterte mot forslaget, måtte både presse og

frammøtte uten stemmerett forlate salen mens saken ble debattert og avgjort.

– *Hvorfor foreslo du at saken skulle behandles for lukkede dører?*

– Fordi personsaker er sensitive og kan være belastende for den det gjelder. Så det var av hensyn til personen, men også for at debatten skulle foregå så forsvarlig som mulig.

– *Hvorfor blir debatten mer forsvarlig med dørene lukket?*

– Ved å lukke dørene markerer man alvorret i en personsak, og det kan bidra til å senke temperaturen under møtet. I tillegg vil flere føle seg komfortable med å ta til orde, og det kan heve kvaliteten på debatten, sier Borud.

Amir Reza har ikke svart på Universitas' henvendelser.

DNS står nå uten markedsansvarlig.

kennew@universitas.no

Ny formann: Martin Tveten (til høyre) blir formann ved DNS det neste året. Jørn Kløvfjell Mjelva blir ny viseformann.

– Kjedelig uten motstand

Det var ingen motkandidater da Martin Tveten ble valgt til ny formann ved Det norske Studentersamfund.

Ettersom det ikke var noen motkandidater, ble Det norske studentersamfunds (DNS) nye lederteam valgt ved akklamasjon. Publikum klappet for at Martin Tveten skulle bli ny formann, Jørn Kløvfjell Mjelva viseformann og Tomas Midttun Tobiasen økonomiansvarlig.

Den nye formannen syntes det var litt kjedelig at det ikke var noen motkandidater.

– Det ville blitt mer levende

og satt oss mer på prøve om det hadde vært ordentlig debatt i forkant av valget. Og så er det den demokratiske delen – det er et problem at det kun er én kandidat, sier Tveten.

– *Hva er det viktigste dere skal gjøre med DNS det neste året?*

– Utad vil vi få opp den jevne aktiviteten og rekruttere flere folk. Innad vil vi skape en litt mer gjennomslagskraftig organisasjonsstruktur.

kennew@universitas.no

Etterlyser studentstemmer: Det er et uttalt mål for Aftenposten å ta inn nye og yngre røster i spaltene, sier Erik Tornes, debattredaktør i Aftenposten.

— Trykk deg på!

På få år har antall debattinnlegg fra studenter økt kraftig. Men fortsatt tar vi altfor liten plass i avisspaltene, mener debattredaktører.

Medier

tekst Kenneth Wangen
foto Helle Gannestad

– Vi er nok ikke flinke nok til å ta inn studentstemmer i avisa. Men studentene selv er ikke så veldig flinke til å sende oss innlegg heller, sier Erik Tornes, debattredaktør i Aftenposten.

Han er, som flere av sine kolleger i landets mediehus, opptatt av å fange «den gode debatten». Selv om mange unge er engasjerte i sosiale medier som aldri før, er det

relativt få norske studentstemmer som havner på trykk i avisene.

Lettere å ytre

Men mye har skjedd på få år. Så langt i år har totalt 211 studenter hatt innlegg på trykk i landets aviser, mot bare 134 i hele fjor.

Tornes mener endringen er en del av en ny trend.

– På 90-tallet var det særlig titulerte, eldre folk, gjerne professorer, som deltok i debattspaltene. I dag er det flere som deltar fordi det har skjedd en oppmykning i hvem man inviterer. Sosiale medier har

dessuten gjort det lettere for folk å ytre meningene sine, sier han.

Bevisst prioritering

Selv om det er et uttalt mål for Aftenposten og andre aviser å ta inn nye og yngre røster i spaltene, er det store sprik mellom dem. Bergens Tidende toppe listen over aviser som oftest trykker studentinnlegg: Det siste året har de publisert 87 innlegg fra studenter. Det er tre ganger så mange som neste avis på lista, Aftenposten, med sine 26 innlegg.

Bergens Tidenes kultur- og debattredaktør, Hilde Sandvik, forteller at de bevisst prioriterer innlegg fra studenter.

– Vi har samarbeidet tett med studentene for å få flere av dem i tale. Studenter bør tidlig bli vant med hva som er god debattkultur og lære seg hvordan de skal argumentere, sier hun.

For en avis er det viktig å utstråle at engasjement tas på alvor

«Det skal ikke være en elitegruppe som setter temaer på dagsorden. Da mister avisene sin funksjon»

Jonas Frislid Jarfonn,
masterstudent i sosialfag

,og at frie stemmer slipper til i det offentlige ordskiftet, uavhengig av posisjon og om de tilhører en organisasjon eller politisk parti, understreker Sandvik.

Trynefaktor

Jonas Frislid Jarfonn er masterstudent i sosialfag og kastet seg på en debatt om barnevern i Dagsavisen i september. Han mener grunnen til at så få studenter sender innlegg til avisene er at de tror det er nødvendig å ha flotte titler for å bli hørt.

– Den skjeve fordelingen av debattanter er svært negativt for mangfoldet i mediene. Det skal ikke være en elitegruppe som setter temaer på dagsorden. Da mister avisene sin funksjon, sier Jarfonn.

Studenten tror hans stemme ble plukket opp på grunn av engasjementet, ikke fordi han var så voldsomt god skriveteknisk.

– Jeg skrev innlegget fordi jeg synes det er viktig å delta i samfunnsdebatten. I tillegg er det fin skrivetrening. Man får mye igjen for det, sier han.

Masterkronikk

En annen masterstudent, Eivind Thomassen, fikk formidlet sine konklusjoner fra masteroppgaven gjennom en kronikk i Klassekampen. Han kontaktet dem bevisst fordi han på forhånd visste at de ofte tar inn masterkronikker.

– Man må bare sende inn, og prøve å vinkle tema på en så interessant måte som mulig, sier Thomassen.

Studenten er også av den oppfatning at Aftenposten og de andre store avisene kun vurderer leserinnlegg ut fra trynefaktor.

Det avviser debattredaktør Erik Tornes. Tvert imot oppfordrer han flere studenter til å ta kontakt.

– Om det er noen som er engasjert og kan mye om noe, så ta kontakt med oss og bruk mulighetene når de dukker opp. Å delta i samfunnsdebatten er god trening, særlig for studenter, til å tørre å mene noe. Også i avisspaltene, sier han.

kennew@universitas.no

Debatt uten dissonans

I mandagens debatt om studentkultur var alle enige om én ting: Oslo er allerede en god studentby.

Studentbyen Oslo

tekst Halvard Dypvik
foto Adrian Nielsen

Oslo er en svært bra studentby, mente samtlige i panelet under Velferdstingets debatt om studentkultur på Samfunnet Bislett.

Den største utfordringen for studentbyen Oslo er imidlertid at det øvrige kulturtilbudet er for godt, påpekte panelets to studentrepresentanter, Karl Kristian Kirchhoff og Silje Andersen.

– Det er vanskelig å skape engasjement i en by med Oslos kulturtilbud. Ting er så bra fra

før. Da bør studentene være fornøyde, tenker man, sa Kirchhoff, leder i Kulturstyret.

Ingen debatt

Men selve budskapet – at studentkultur er fint for alle – var panelet var så enig med seg selv om, at debatten uteble.

Også Silje Andersen, leder i Det norske studentsamfund, unnlot å male fanden på veggen.

«Vi er gjenstand for en utbredt enighet»

Professor Bernt Hagtvet, Universitetet i Oslo

Mangfoldet av læresteder og kulturtilbud kan gi inntrykk av en fragmentert studentkultur, men slutningen var uansett klar:

– Jeg mener Oslo er Norges beste studentby, sa Andersen.

Bare professor ved Universitetet i Oslo, Bernt Hagtvet, tok til motmæle:

– Vi er gjenstand for en utbredt enighet. Det må skapes noe som den øvrige Oslo-kultur ikke har. Se utover Norges grenser. Studentene må sikte høyere.

Hagtvets oppfordring harmoniserte godt med Kirchhoffs kommentar:

– Studentkulturen må komme med noe nytt.

Splid om festival

Hvis det var noe i debatten som kunne kalles en kime til splid, var det kommunens rolle i arrangementen av Studentfestivalen i Oslo.

Silje Andersen var ikke fornøyd med kommunens økonomiske bidrag i fjor.

Danseleger: Kvelden ble fyrt i gang av dansegruppa Dancing Doctors og studentkoret Gullstrupene, som nok minnet alle de fremmøtte på hvor bra det er med studentkultur.

– Vi søkte til Oslo kommune om støtte. Vi fikk 5000 kroner. Det er nesten så man får lyst til å sende det tilbake, sa Andersen spøkefullt.

Panel deltaker Saeeda Begum (H), medlem av Oslo kommunes kultur- og utdanningskomité,

svarte på sin side at kommunen hele veien har vært positiv til festivalen.

Les Karl Kristian Kirchhoffs kronikk «Norges beste studentby?» på side 13.

kulturredaksjonen@universitas.no

BEVAREREN: Brit Kristin Heltne fra Luster holder dialektfanen høyt hevet. – Når me e so få, e de viktig å bevara å ta vare på da som e. So om da e dialekt eller bygninga eller kulturen, so e da identiteten min.

Dialektkampen

Bløde konsontanter, pallatallisering, skarre-r og kasus. Dialektgrenene spriker spredt på den norske språkstammen. Under forskjellene ligger ønsket om å bli forstått og å vise identitet.

Språk

tekst Petter Fløttum
foto Henrik Evertsson

Du hører dem hver dag. Noen forstår du instinktivt, andre tenker du kanskje burde forsvunnet da TV, radio og Internett ble allemannseie. For hva betyr egentlig «kest»?

Når studenter fra hele landet søker til Oslo, møtes dialekter fra de fjerneste avkroker daglig. Noen legger om eller endrer på dialekten for å slippe stedstilknytningen eller for bedre å bli forstått. Andre igjen styrkes og vokser på hvert «hva sa du?» de møter.

– **Eg ska pressa** inn at Norge består av dialekta. Dei e kanskje ikkje overeksponert før da her i Oslo.

Brit Kristin Heltne (23) presser hardt. Lydene fosser ut-

over, stavelsene går sammen til raske ord som flommer ut i en dyp fjord.

Dette er hennes femte år i hovedstaden, men hun har ennå ikke gitt etter for språkpresset i Oslo. Storby, bokmål, gjentatte «hæ?» fra dem hun snakker med: Ingenting skal knekke den rene Lustra-dialekten fra innerst i Sognefjorden.

– Min taktikk e å ikkje ta vekk noken ord. Eg seie mitt bastant. Viss eg seie ein setning og noken seie «hæ?», so seie eg setningen akkurat likt oppatte ein gong te. Viss dei igjen seie «hæ?», so legge eg om heile setningen te østlandsk.

Den unge arkitektstudenten lener seg framover i sofaen på Arkitektthøgskolen, bryr seg ikke om blikkene fra de forbipasserende.

Ikke alle forstår hvorfor noen vil ha «pote» til kjøttkakene og hvorfor man skal

pakke flyttelasset i «øskja». Men det får bare være, mener Brit Kristin.

Hun har hørt hva som skjer med en dialekt om enkeltord legges vekk for å gjøre seg forstått.

Som 22-åring flyttet Brit Kristins mor fra Ryfylket i Rogaland til Luster og fikk seg jobb på gamlehjem. Mange av de eldre slet med å forstå rogalandsdialekten, så hun la om de ordene de slet mest med. Tonefallet endret seg litt etter litt.

– På berre noken få år hadde ho mysta mykje av dialekti, forteller Britt Kristin.

Hun skal ikke bli som sin mor. Om noen ikke forstår henne, vel, så får det være deres problem.

– Eg syns jo det e ei so fin dialekt. Eg digga i-endingane. Som fjelli. Å soli.

Brit Kristin beskriver det som en motstandskamp.

SLIK BEHOLDER
DU DIALEKTEN DIN

1. Ikke flytt

Den kanskje eneste måten helt å unngå at dialekten forandres, er å holde seg der andre også snakker likt som deg.

PRAKTIKEREN: Christian Eidsmo fra Stavanger ønsker bare å bli forstått. – Det e jo praktisk, det e jo det som avgjør. Det e ett fett for meg, sier han om dialekten som tilpasser seg til Oslo-livet.

SLIK BEHOLDER
DU DIALEKTEN DIN

4. Snakk nynorsk

Ytre sett er det bare ett skriftspråk av to, men siden nynorsk er så presset i dagens virkelighet blir de som bruker det ofte mer bevisste på språket. De er nødt til det, for de blir hele tiden bombardert med det motsatte. Det hjelper også å komme fra et naturskjønt sted med en lang og stolt historie. Stolthet over hjemstedet henger ofte sammen med stolthet over hjemdialekten.

– Da må eg verkele berre køyra på. Før eller seinare berre pressa eg da inn i hjernane te folk at sånn ska det vera. Sånn prata eg, sånn skrive eg, dikka får lera da.

Å bli forstått og å vise identitet – det er det dialekt handler om.

– Å holde på dialekten hører sammen med en generell stolthet over hvor man er fra og at kulturen har et godt renommé, sier professor i lingvistikk ved Universitetet i Oslo, Janne Bondi Johannessen.

Alle endrer måten de snakker på etter hvem de snakker med. Det er helt naturlig og ligger i alle mennesker. Det handler i bunn og grunn om at vi vil bli forstått, og at den siden vi ønsker å vise blir forstått.

Noen endrer mye, mens andre jobber hardt for å endre minst mulig. For mange er det møtet med Oslo som blir det kritiske punktet.

– Oslo har stor definisjonsmakt. Her kjenner vi igjen de fine forskjellene mellom dialektene i vårt nærrområde, og da er det ingen av dem som er så fine som måten vi oslofolk snakker på, sier Johannessen.

De som kommer fra et sted langt nok vekk fra hovedsta-

SLIK BEHOLDER
DU DIALEKTEN DIN

2. Dra hjem

Om du absolutt må reise ut fra ditt vakre hjemsted, er du fremdeles avhengig av jevnlig eksponering for andre med lik dialekt. Alle endrer hvordan de snakker etter hvem de snakker med. Snakker du ofte med folk med andre dialekter, vil din egen vakre dialekt få varige mén.

den, er derimot ikke så utsatt.

For dem er forskjellen fra oslodialekten så stor at de ikke blir utsatt for de samme fordommene, forklarer språkforskeren.

I bunn og grunn er dialekt språk, og språk er kommunikasjon. Om budskapet ikke forstås, er kommunikasjonen feilslått.

– Det var første gangen eg skulle invitere hu som no e kjæresten min med på surfedate. Eg ringe te henne og snakke me henne og får «ja, ja». Og eg drar og gleder meg, men så møter ingen opp. Hun fikk spørsmål fra venninnene sine om hva eg lurte på. «Nei, jeg vet ikke, jeg sa bare ja», sa hu.

For Christian Eidsmo (25) fra Hundvåg i Stavanger handler alt om å bli forstått med skarre-r, ikke rulle-r. Barnomsdialekten er ikke helt borte etter over tre år i Oslo og to år i Bergen – men mye er forandret.

– Eg har blitt mye penare i språket, endingar blant annet. Tonefallet er blitt flattere. Det e ikkje så livlig å dynamisk. Men snakker eg med min mor og far så e eg på Stavangerdialekta igjen. Eg bytte ut i fra hvem eg snakker med. Når

eg hører de har Stavangerdialekt eller e fra Vestlandet, så smyge eg meg over igjen, forteller Christian.

Men han smyger ikke godt nok. Ikke for

dem hjemme på Hundvåg.

– Det starta me at eg ikkje ble helt forstått da eg prata i samme tempo som me gutta hjemme.

Dermed la han om litt etter litt. Han innrømmer det ikke hjemme, men når han sier «nei nei, eg har ikkje lagt om» til kompisene på Hundvåg, er det ingen som lar seg overbevise.

Christian tar det ikke så tungt.

– Det handler kun om å bli forstått.

Tilbakelemt og rolig forteller han at det ikke er så veldig viktig for ham å flagge hvor han kommer fra med språket han bruker. Men selv om dialekten først og fremst er en måte å snakke på, så vil han ikke legge vekk alt det som skiller Stavangerdialekten fra østlandsk.

– Eg trur eg beholde r-ene mine. De tror eg ikke forsvinne.

SLIK BEHOLDER
DU DIALEKTEN DIN

3. Dropp vanskelige ord

Om dialekten din har vanskelige ord, bytt ut disse med en gang. Da kan det bli lettere å beholde resten, siden du lettere blir forstått.

PRAGMATIKEREN: Eirik Gjønnnes Nilsen fra Bærum og Flekkerøya lar samtalepartneren avgjøre om han snakker, østlandsk, sørlandsk eller trøndersk.

– **Det meste** av tilpasning skjer uten at man er veldig bevisst, sier lingvistikkprofessor Johannesen.

Hun forteller at tonefallet ofte lar seg påvirke, men at noe ofte henger igjen – som avslører hvor man kommer fra. Det er først og fremst på enkeltord man best og oftest merker at dialekten er på vei over i en ny form. Man tar i bruk nye ord, glemmer gamle, og bøyer dem forskjellig.

– Enkeltlyder er derimot veldig vanskelig å endre i voksen alder, som r-en for eksempel, sier hun.

Skarrer man som ung, skarrer man som oftest livet ut.

Som oftest. Eirik Gjønnnes Nilsen (21) både skarrer og ikke skarrer. Snakker du sørlandsk med ham, snakker han sørlandsk tilbake. Er du trønder, er han trønder.

– Da æ va vældi liten, før æ bynnjt i barnehagen, så snakka æ trøndersk for mamma e trøndersk. Men jeg bodde på Østlandet, i Bærum, så fra barnehagen til jeg skulle begynne i tredje klasse snakket jeg østlandsk. Og så bodde æ på Sørlandet fra 2000 te 2011. På Flekkerøya, utenfor Kristiansand. Det e ei lita øy som kalles for beltespenna på bibelbelte. Mi har Norges best besøkte søndagsskole.

For Eirik er det ingen kamp mot eller for å bli forstått.

Siden han flyttet fra Flekkerøya til Oslo har det gått i østlandsk, men snakker han med en trønder blir «jeg» til «æ», og møter han en sørlending mykner konsonantene, og tempoet dras ned.

– Jeg har ikke noe sterkt identitetsdrag mot noen av stedene jeg har bodd eller dialektene jeg bruker. Språkidentiteten min er ikke så sterk, og jeg synes ikke det er så viktig. Det er et verktøy mer enn en identitet.

Eirik har bodd på Østlandet og på Sørlandet og har slekt fra Sørlandet og fra Trøndelag. Selv sier han at han er fra et sted midt mellom. Dialektene derimot, er langt mer stedbundne. Det var aldri aktuelt for ham å ende med en blandingsdialekt. Nå skifter han mellom dialektene som den enkleste ting i verden.

– Det blir bare en måte å snakke på. Det er et bevisst valg hvordan jeg velger å uttale ordene. Æ snakke trøndersk bare, for det e itj nå som kræve så gæli my.

Selv om dialekten forandres, er Eirik den samme. Statsvitenskapsstudenten beholder en stoisk ro. Selv om tempoet dras opp med østlandsken og ned med sørlandsken er kroppen den samme, like rolig. Toneleiet svinger opp og ned med de trønderske ordene, men øynene holder seg fast.

Da han flyttet til Flekkerøya tok det ham bare noen måneder før han snakket som resten av klassen. Sørlandsken var ikke helt fremmed for ham. En far fra Sørlandet gjorde overgangen enklere. Da han etter videregående flyttet inn til Oslo for å studere, ble barneskolens østlandsk primærdialekten. Men hva som er grunnmålet hans, er ikke Eirik helt sikker på.

– Jeg vet ikke hva jeg drømmer på.

– **Mari Maurstad** sa at språket er ens vitsittkort. Man dytter det jo i fleisen på andre. Med en gang man har sagt noe, har man avslørt litt hvem man er eller hvem man vil være, sier lingvistikkprofessor Johannesen.

Med en ny dialekt kan man framstå som en ny person. Snakker man flere dia-

lekter, kan man være flere.

– Snakker jeg sørlandsk med østlendinger i Oslo, så er det en rolle. Men om jeg snakker sørlandsk med en sørlending, så er det ikke det, sier trøndersørlendingebærumsgutten Eirik.

Han mener at selv om han bytter etter hvem han snakker med eller hvor han er, så er det ikke noe han bruker bevisst for å framstå best mulig eller mest passende. Men han forstår at Sørlands-Eirik og Østlands-Eirik kan oppfattes som forskjellige.

– Det er helt klart at folk får andre konnotasjoner og assosiasjoner til deg når du prater én dialekt over en annen. Man forholder seg annerledes til en vestlending enn en østlending. Man antar at det ligger noe bak der som er forskjellig.

I Oslo samles alle landets dialekter. I den daglige samtalen er det kanskje ikke så viktig hvordan de høres ut, hvor de kommer fra, så lenge vi forstår hverandre. Språket er et verktøy. For andre igjen er dialekten identitet. Det viser hvor vi er fra.

Og neste gang en sogning sier «kest?» – da spør de deg hvor noe er.

reportasje@universitas.no

SLIK BEHOLDER
DU DIALEKTEN DIN

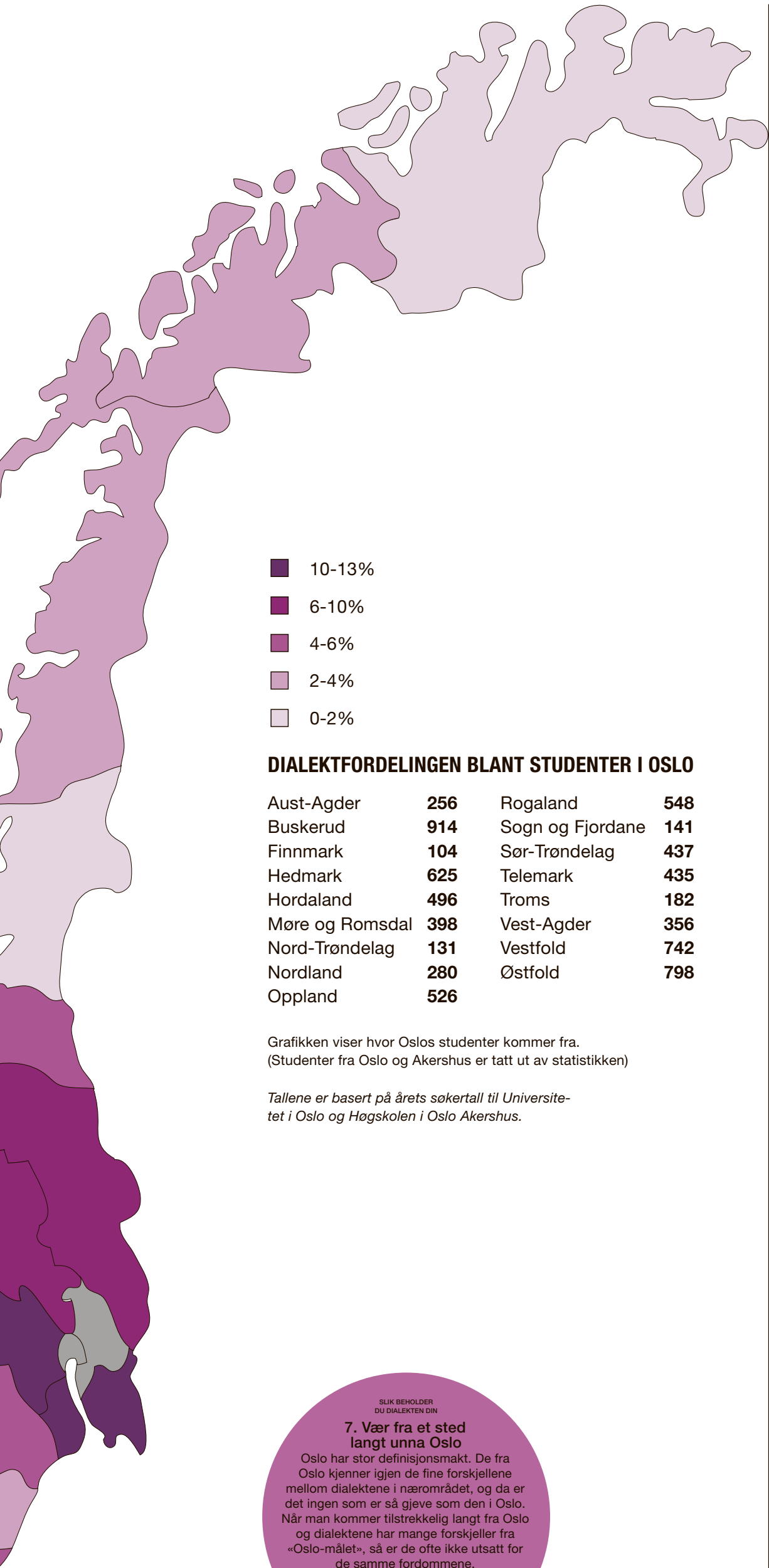
5. Legg om til riksmål

Det kan hjelpe på
dialektbevaringen å legge
helt om, bruke en annen
dialekt og se på den
som et annet
språk.

SLIK BEHOLDER
DU DIALEKTEN DIN

6. Bli språkforsker

Folk flest er ikke
språkforskere, og de har
ikke en analytisk holdning til
alle deler av eget språk. Vi
kan ikke nok, og da er det
umulig å ha et veldig
bevisst forhold
til det.

- 10-13%
- 6-10%
- 4-6%
- 2-4%
- 0-2%

DIALEKTFORDELINGEN BLANT STUDENTER I OSLO

Aust-Agder	256	Rogaland	548
Buskerud	914	Sogn og Fjordane	141
Finnmark	104	Sør-Trøndelag	437
Hedmark	625	Telemark	435
Hordaland	496	Troms	182
Møre og Romsdal	398	Vest-Agder	356
Nord-Trøndelag	131	Vestfold	742
Nordland	280	Østfold	798
Oppland	526		

Grafikken viser hvor Oslos studenter kommer fra. (Studenter fra Oslo og Akershus er tatt ut av statistikken)

Tallene er basert på årets søkertall til Universitetet i Oslo og Høgskolen i Oslo Akershus.

SLIK BEHOLDER
DU DIALEKTEN DIN

7. Vær fra et sted langt unna Oslo

Oslo har stor definisjonsmakt. De fra Oslo kjenner igjen de fine forskjellene mellom dialektene i nærområdet, og da er det ingen som er så gjeve som den i Oslo. Når man kommer tilstrekkelig langt fra Oslo og dialektene har mange forskjeller fra «Oslo-målet», så er de ofte ikke utsatt for de samme fordommene.

Kilde: Journalistens frie tolkning av Janne Bondi Johannessen, professor i lingvistikk

MIN STUDIETID

tekst og foto: Janni Alonzo Kalafatis

Lege med klovnenese

HVEM:	Siri Kristiansen
STUDERTE:	Møbelsnekker, lys og sceneteknikk, tekst og reklame
NÅR:	1997–2005
AKTUELL MED:	Programleder for Lørdagsrådet på P3, som i høst er blitt TV-program

Hvordan utdanner man seg vel egentlig til rådgiver i selveste Livet?

Siri Kristiansen og hennes kjendisgjester gir hver uke råd om hvordan håndtere alt fra høylytte naboer til problematiske sexliv. Vi må tilbake til tekst og reklame-linja på Westerdals for å finne ut hvordan det startet.

– I klassen vår var det egentlig ingen som brydde seg så veldig om reklame. Mange gikk der av tilfel-digheter. Selv vet jeg egentlig ikke hvorfor jeg gikk der.

Etter å ha tenkt seg om, vet hun:
– Det handlet vel om at jeg ikke ville begynne å jobbe.

Slik tror Kristiansen det var for to tredjedeler av klassen. Pro-gramlederen er en del av Wes-terdals gygne humorgenerasjon, og gikk i klasse med Odd Mag-nus Williamson, Else Kåss Furuseth, Hen-rik Thodesen og Tore Sagen.

– En Dagbladet-journalist skrev en ar-tikkel om klassen vår og Westerdals. Det sto det at var en skole for folk du ikke trodde gikk på skole. Og sånn var det virkelig. Altså, Jono El Grande gikk i klassen min (musi-kervenn av Ari Behn journ.anm.).

På en av de mange skolefestene sa en i klassen: «Jeg ender alltid opp med å snakke om alvorlige ting med deg», etter å ha betrodd seg til henne.

– Det tok jeg som et kompli-ment først, men så ble jeg lei meg. Jeg hørtes jo kjedelig ut. Men han hadde rett. Uansett hvor mye kon-fetti og diskomusikk det måtte være rundt, ender jeg alltid med de alvorlige samtalene.

– Dette høres jo ut som jobben du har i dag?

– Ja, jeg er litt som Patch

Adams, legen med klovnenese, sier Kristiansen og ler.

Rett før hun startet reklamestu-diene på Oslos kreative høyborg, dro hun til Hawaii for å jobbe som delfin-PT (ja, den jobben finnes faktisk, journ. anm.) – som skulle vise seg å være starten på marin-biologi-studier.

– Jeg har alltid digga store pat-tedyr, og ville gjerne jobbe med dem. Derfor sparte jeg opp masse penger og dro til Hawaii for å job-be på et delfinlaboratorium som personlig trener for delfinene. Min jobb var å trene, mate og log-ge delfinenes aktivitet.

Vel hjemme fra et halvår på den amerikanske stillehavsstaten, mønstret Kristiansen ombord på et nederlandsk forskningsskip.

– Jeg skulle være med skipet opp norskekysten for å merke

spekkhuggere. Men etter mye sjøsyke den første uken hoppet jeg av skipet, og marin-biologistudiene ble aldri påbegynt.

35-åringen tror at alle yrker er mor-somme. For en pe-riode.

– Når rørleggeren er på besøk, får jeg

lyst til å bli rørlegger. Når jeg er hos tannlegen, får jeg lyst til å bli tannlege.

– Planlegger du allerede hva du skal gjøre senere i karrieren?

– Jeg kommer nok til å holde på med det jeg gjør nå en god stund. Etter det er planen å bli gartner utenfor NRK-huset på Marien-lyst. Da skal jeg stå ute i solsteika og plante blomster og luke bedd mens jeg vinker inn til gamle kol-leger som står inne med høretele-foner og lager radio.

j.f.kalafatis@universitas.no

Anders Ballangrud, journalist i Universitas

Ukas anbefaling

Lederskap i bokstersshorts

Den nyeste utgaven av Football Manager (FM) er nå i hyllene. Den populære fotballsimulatoren, som ble lansert 31. oktober, er så virkelighetsnær at du verken får damer eller gode karakterer. Men hva betyr det, så lenge du høster kreds fra virtuelle fotballtopper? I FM kan du raide de feteste klubbene i Europa med dyr dress og et

taktisk fotballhode – selv om du sitter foran en skjerm i boxersshorts. Du stiller godt forberedt til eksamen om oppgaven er å ramse opp B-laget til Everton, så dette er en selvtillitsboost. FM er avhengighetsskapende, så husk at spillet også har en feriefunksjon, der assistenten styrer skuta for deg slik at du kan lese.

Football Manager 2014

Hva: **Prokras-tinering**
Når: **I eksamenstiden**

Anders Sondrup, journalist i Universitas

Ukas advarsel

De verste blant oss

Hei, du! Stønner, gulrotknasker, potetgullspiser, makrell-i-tomat-på-knekkebrød-jævel og eggeskreller som like gjerne kunne ha sluppet en fis på lesesalen hver morgen. Og du: grinende, forsmådde mann som tar eksen i å kline med en annen. Slutt! Nå – før eksamen – kommer dere uten sosiale antenner til lesesalen.

Dere forstår åpenbart ikke forskjellen på kantina, lesesalen, handicapdoen og kollokvierommet. En dag finner noen dere, kvelt av deres egen gulrot og skjært til blods med potetgull, torturert med deres egen sukking og hulking på høyfrekvent repeat i et rom som stinker av fis og flykræsj. Dere er herved advart!

Lesesalpsykopatene

Hva: **Sosialt tilbakestående studenter**
Hvor: **På lesesalen**
Når: **Før eksamen**

Plate:

Ikke lenger gal

Det er ikke mange månedene siden mannen med Musikk-Norges største hårmanke, Phil T. Rich, vant Urørt-finalen. Han spilte låta «Gal», med det fengende refrenget *Hun bitchen er gal. Hun bitchen er gal. Hun bitchen er gal. Se på hun der, hun bitchen er gal.*

Aldri & Alltid

Av: **Arif (tidligere Phil T. Rich)**
Plateselskap: **Warner**

kan synge. Låta «Vekk meg opp» er et godt eksempel på dette. Låta er produksjonsmessig svært godt gjennomført, men autotunen i intro og refreng trekker kvaliteten ned. Produsentene Axxe og Tailors har gjort en solid jobb med å bringe frem det dystre og mørke Arif forsøker å formidle med plata. Bassfylte, langsomme beats over triste melodier gjør Arifs til tider gnålete tekster svært mye enklere å fordøye.

Arif er fortsatt en meget habil rapper, med rim og metaforer få andre i Norge kan måle seg med. Er du fan av norsk hip-hop, er *Aldri & Alltid* et forfriskende tilskudd i sjangeren, selv om nedturene kommer like ofte som høydepunktene.

Heljar Havnes
heljarh@universitas.no

Mye har skjedd siden da. Phil T. har tatt navnet Arif, og forrige uke slapp han *Aldri & Alltid*, sin andre EP. Både lydnivået og tekstene er totalforandret. Han rapper ikke lenger om damer, fest og moro. De samme rimene, metaforene og flowen er der fortsatt, men innholdet er mørkt og dystert. Arif har droppet både klubb-bangerne og radiohitsene, og forsøker heller å tilby et personlig musikkstykke. Gjennom hele den sju spor lange EP-en går temaer som misforstått kjærlighet, usikkerhet og selvforherligelse igjen.

Autotune-bruken blir slitsom i lengden og kunne med hell vært byttet ut med en feature eller tre fra artister som faktisk

Showet lar vente på seg

Oslo-bandet Airbag fikk mye positiv oppmerksomhet i europeiske progmiljøer og radiostasjoner etter andrealbumet deres *All Rights Reserved* i 2011. Nå slipper de sitt tredje album, som på mange måter er akkurat det skikkelig prog skal være: fortellende, psykodelisk, stemningsfull og akkurat passe pompøs. Dessverre lar showet som bandet lover i platetittelen, vente på seg.

The Greatest Show On Earth

Av: **Airbag**
Plateselskap: **Karisma Records**

Introen er ment som en smakebit på det som venter i platens finale, men effekten av å ha samme akkorder her som i finalesporet fungerer ikke helt optimalt – ettersom man innen den tid for lengst har glemt hvordan den gikk. Andresporet «Redemption» er en deilig suggererende proglåt med tøffe basslinjer som støttes opp av den fengslende stemmen til vokalist Asle Tostrup. Et annet høydepunkt er tittelsporet, som med markert gitar og tunge, drivende riff tar seg opp i et

herlig klimaks mot slutten. Dessverre forstyrres også disse låtene av litt for lange instrumentale intervaller – det kunne gjort helheten mer variert, men når intervallene brukes likt i hver låt, får det motsatt effekt.

Platas største svakhet viser seg å være dødtiden i sangene – førstegangslytter vil nok slite litt med tålmodigheten på *The Greatest Show On Earth*. Men når albumet er bra, så er det knallbra, og progelskere vil finne mye å sette pris på her. Selv om plata krever noen gjennomlytt, lykkes den i nettopp det gode progalbum skal: Lytteren sitter igjen med følelsen av å ha blitt fortalt en historie.

Aili Røtterud Løchen
anmeldelser@universitas.no

Forelesning:

Musikk i mine ører

Klokka er 09.05, fredag morgen. Det er tidlig. Heldigvis er dagens tema herlig pretensiosøst: *Makt og innflytelse i musikkfeltet. Gjennomgang av Bourdieus kapitalbegrep i relasjon til teori om kunst og makt, og kapitalbegrepets betydning for forståelse av musikkfeltet.* Intet mindre. Ingrid Tolstad er ute i god tid. Til tross for sår hals briljerer den unge stipendiaten. Powerpoint blir brukt forbilledlig. Bilder og stikkord framhever det hun sier. Det er henne vi skal lære av, ikke en skjerm. Tolstad kan det hun snakker om, og foreleser fritt og uanstrengt. Studentene blir godt inkludert, først med en assosiativ

skriveøvelse, senere med direkte spørsmål.

Dessverre inntar Tolstad en lett unnskyldende holdning til at studentene skal lære om Bourdieu, som gjenspeiles i at framføringa blir litt monoton. Det er helt unødvendig av den ellers svært gode pedagog, for temaet er nemlig overraskende interessant. Tolstad relaterer alltid teorien til det praktiske, og studentenes spørsmål knyttes med letthet til musikklivet – gjerne med foreleserens egne erfaringer. Bourdieus hovedpoeng – at alle kjemper for mer økonomisk, kulturell og sosial kapital – blir brukt til å skape en givende diskusjon om *how to make it* i musikkbransjen, istedenfor

«Tolstad kan det hun snakker om, og foreleser fritt og uanstrengt»

Musikklivet og musikkbransjen (MUS2325)

Sted: **ZEB Salen (1U71), Universitetet i Oslo**
Med: **Ingrid Tolstad, stipendiat, Institutt for musikkvitenskap**

Tid: **Fredager, 09: 15–11: 00**

en teoritung monolog fra foreleseren.

Klokken er 10.55. Ingrid Tolstad avslutter tidlig. Tiden kunne heller blitt brukt til å oppsummere de faglige hovedpoengene, og gjerne framhevet kapitalbegrepene relevans. Forelesningen var nemlig ikke tørr. Den var ikke pretensios. Den var meget god.

Jo S. Refseth
j.s.refseth@universitas.no

Kulturkalender

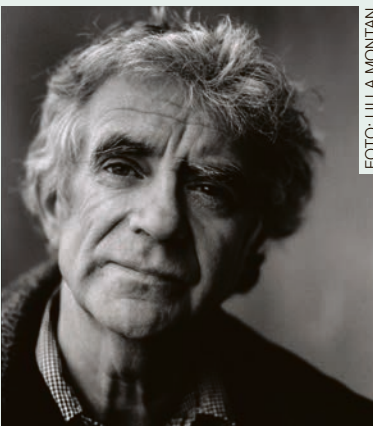
Onsdag 6. november

Foredrag: Alan Turing, kjent som en av det 20. århundres største matematikere, var en pioner i informatikk, og han huskes best for sin rolle i å knekke Enigmakoden – den påstått uløselige koden som ble brukt av det tyske militæret. Dr. James Grime, fra University of Cambridge og the Millennium Mathematics Project, forteller historiene om Alan Turing og Enigmamaskinen. Det selges også suppe fra halv tre.
Realfagsbiblioteket, 15:15

Poesi: «Det er knapt nokon som veit meir om lyrikk i Noreg i dag enn Jan Erik Vold», skriver Erling Aadland i Dag og Tid. I dag kommer Vold til Tronsmo for å presentere sin nyeste bok og snakke om et utvalg norske diktere.
Tronsmo bokhandel, 17:00

Torsdag 7. november

Jazz: Enten du er ute etter et forspill før resten av torsdagen eller et nachspill etter en dag på lesesalen, finner du alltid jazz-musikere fra Musikkhøgskolen som fyller Bokcaféen med improviserte jazz-toner.
Chateau Neuf, 21:00

Jan Erik Vold: Presenterer bok på Tronsmo.

Fredag 8. november

Foredrag: Forestillingen om at det er et samsvar mellom musikk og farger er gammel. Samtidig har man nylig kommet frem til at vi trekker opp de samme sammenhengene mellom farger og musikk, og at fargen vi assosierer med en melodi avhenger av hvilke følelser den vekker, og ikke hvilken kultur vi tilhører. Når vi hører Mozarts første fløytekoncert, vil de fleste av oss tenke på lysegult og oransje. Wolfgang Plagge gir sin musikalske innføring i dette allmenne fenomenet.
Chateau Neuf, 19:00

Lørdag 9. november

Konsert: Yngve & His Boogie Legs kombinerer rock, pop og blues på sin egen måte, noe som har gjort at de har representert Norge i diverse Blues Challenges i USA og Europa. Deres nye album «Straighten Up» er produsert av tromme- og perkusjonsesset Martin Winstad, og er spilt inn i legendariske Athletic Sound i Halden med Kai Andersen bak spakene. I kveld er det releasekonsert, og bandet vil for første gang stille med en utvidet besetning med perkusjon og korister.
Crossroad Club, 22:30

■ Avissynderen

UiO får kjøft for at det skrives ut 53 millioner ark årlig. Kritikken kommer i en nyhetskommentar i papiravisa Universitas. Studentavisa har et opplag på 17 000, 35 utgaver i året og rundt 28 sider i snitt per utgave. Ad Notams regnesentral og avdeling for hyklerti har kalkulert at det vil si at Universitas årlig står for rundt 17 millioner trykkede sider.

– Jeg forbeholder meg retten til å moralisere oppover, sier Universitas-kommentator og moralist Hans J. Skjong til Ad Notam.

■ Tørre å ta debatten

Universitas skrev forrige uke om «Norges eneste debattklubb» Norway Debate. De klager over at nordmenn ikke vil være med. Ad Notam kjenner til at flere nordmenn nå har tatt oppfordringen og blitt med i klubben.

– Det var i grunn mye bedre før nordmennene ble med. Uansett hva motparten sier svarer nordmennene at «vi må tørre å ta debatten», sier Simon Fleischmann til Ad Notam, kommunikasjonsansvarlig i klubben.

– Dialog, smatter en av de selv-gode nordmennene til Ad Notams seksjon for moralsk overlegne land.

■ Jakten på uærligheten

For mange er det nå ikke lenge til eksamen. Oslos lesesaler er igjen sprengfulle. Ad Notam arrangerer derfor konkurransen «Semesterets lesesaldriftsekk». Juryen vil vektlegge bruk av høyhælte sko og gi plusspoeng for å ta imot samtaler på telefonen inne på lesesalen. «Hvisking», som i praksis er lav prating, gir også stjerner i boka, samt gulrotknasking og inntak av makrell i tomat på lesesalen. Juryen vil også vektlegge kvalmende parfyme og utsagn i lunsjpau-sen som «jeg hadde lest hele pensum to ganger allerede i starten av oktober».

– Har du en pult, ta gjerne flere timers pause i kantina når kampen om lese-plassene er på sitt verste, sier Ad Notams juryleder til Ad Notams avdeling for spisse albuer.

■ Bomma på komma

Seks av ti sykepleiere ved Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) stryker i medikamentregning. Ifølge sikre kilder Ad Notam kjenner til, vil HiOA nå endre eksamensform.

– Studentene som bommer med en desimal eller to, må selv sette en sprøyte med tilsvarende dosering på seg selv, sier en kilde på sykepleierstudiet til Ad Notams avdeling for fryktbasert læring.

Mmm: Flere av kandidatene til «Semesterets lesesaldriftsekk» har skaffet seg en Nokia med irriterende høy tastelyd.

VI SPØR

av Eirik Omvik

Kommunikasjonsansvarlig i debattklubben Norway Debate, Simon Fleischmann, har et problem. Han er ikke nordmann.

– Ringer du fra Universitas? Hei! Takk for saken dere skrev om debattklubben vår. Vi er veldig fornøyd og har allerede fått et nytt medlem.

– Så fint for dere. Men Fleischmann, hvor lenge har du bodd i Norge? – Siden august 2012.

– Det var lenger enn jeg hadde trodd. I saken vår beskriver du oss nordmenn som sjenerte og ukomfortable når vi debatterer. Og du mener vi må tørre å debattere. Hva får deg til å si noe sånt om folket i landet du er gjest i?

– Nei, altså. Dere har en litt annerledes måte å debattere på enn andre i Europa. Jeg tror det er typisk norsk å finne kompromiss.

– Har du hørt om Arne Næss' saklighetslære for argumentasjon? – Hva sa du?

– S-A-K-L-I-G-H-E-T-S-L-Æ-R-E. Der heter det blant annet at man skal unngå tendensiøse framstillinger av stråmenn. Er det ikke akkurat det du gjør når du beskriver oss nordmenn?

– Hva gjør jeg?

– Akkurat, ja.

– Nå skjønner jeg ikke helt hva du mener. Det er flere ting som er bra i Norge, men mange ting som er annerledes for oss som kommer fra utlandet.

– Men du har ikke hørt om argumentasjonslæren til Arne Næss? Da er det kanskje vi nordmenn som har noe å lære dere utlendinger og ikke omvendt?

– Sa du Næss. Med æ og to s? Jeg har ikke hørt om ham. Men når jeg blir ferdig med oppgaven min, er det den første boken jeg skal lese.

– Jeg har gjort litt research på deg, Fleischmann. På Facebook har du et bilde av deg selv hvor du hilser på et troll...

– Oi! Har du det? Det har jo ingenting med...

– Trollet på bildet ser bort, noe sjenert. Du tror kanskje at vi nordmenn er som trollet?

– Eh. Nei.

– Det tror jeg du gjør. Men greit,

nok om dine fordommer. Denne debatten dere hadde om legalisering av cannabis. Hva skjedde egentlig på møtet?

– Vi hadde en debatt.

– Ikke noe annet?

– Nei. Vi bare debatterer. Jeg kan sende lista med temaer til deg.

– Er du sikker at det ikke skjedde noe mer? Du høres litt usikker ut.

– Hva var det du het igjen?

– Nå får det være nok Simon Fleischmann-eller-annet. Du har ikke hørt om Næss' saklighetsnormer, og nekter å fortelle hva som foregikk da dere debatterte legalisering av cannabis. Vil du vurdere stillingen din?

– Hæ? Man må jo lese mye og snakke sammen. Det er mange ting som er fint i Norge, og noen få ting som jeg ikke liker like mye. Som for eksempel....

– Du, Simon. Pass deg. Dette er bare et tulleintervju til sistesiden.

– Å, ja! Ha ha. Nei. Så lenge jeg bor her i Norge, kommer jeg til å være med i Norway Debate.

baksiden@universitas.no

PANTO

av Thomas Sørlie Hansen

REBUS

av Håkon Sukuvara

HINT: Hva er svaret? Send forslag til oyvind.gallefoss@universitas.no.

FORRIGE UKES LØSNING: «Legestudent i trøbbel».

Det klarte blant annet Solveig Skaland, som lurer på om hun kan vinne noe. Det kan hun! Kom innom kontoret, Solveig, så skal du få en premie.

GLAMOURQUIZ

av Øyvind Bosnes Engen

1. Hvilken mediebedrift arrangerte kjendisgalla med blant annet priser til best kledde kjendis forrige helg?
2. Hva heter glamourmodellbyrået Helene Rask etablerte i 2005?
3. På norsk er den kjent som Glamour, men hva er originaltittelen til denne amerikanske såpeserien?
4. Og hva heter familien handlingen i nevnte såpeserie kretser rundt?
5. Hvilken konge sto bak byggingen av slottet i Versailles?
6. Om hvilken artists liv handler Steven Soderberghs film Behind the Candelabra (2013)?
7. Hva er artistnavnet til glamrockeren Paul Francis Gadd, som er blitt dømt både for besittelse av barneporno og seksuelt misbruk av barn?
8. Og hva er det egentlige navnet til vokalistene Glam i Wig Wam?
9. En flaske L'Essence de Courvoisier koster 26 000 kroner på Vinmonopolet. Hva slags drikk er det?
10. Ranger milliardærene fra rikest til fattigst (jamfør skattemestene for 2012): Johan Henrik Andresen, Stein Erik Hagen, Kjell Inge Røkke og Olav Thon.

Glamorøs fyr: Han her.

FOTO: DMITRY VALBERG

1. Se og Hør
2. Rask Models
3. The Bold and the Beautiful
4. Forrester
5. Ludvig 14.
6. Liberate
7. Gary Glitter
8. Åge Sten Nilsen
9. Konjakk
10. Olav Thon (9,9 mrd), Kjell Inge Røkke (9,0 mrd), Johan Henrik Andresen (6,7 mrd), Stein Erik Hagen (1,3 mrd)